

הרי את מקדשת לי, מולדת

הרי את מקדשת לי, מולדת,
כדת משה וישראל.
שפחה שחה, כורעת ואובדת,
אני לך בעל וגואל.

ורחקו ממך מבלעיד
בחיני. ובמותי
אני - ראשי אליו בחיק הריד;
את-בדמי לעד תחיני.

ולקראתך מלכה, לבי חרד עת
תפארתך פי זמלל.
הרי את מקדשת לי, מולדת,
כדת משה וישראל!

אברהם (יאיר) שטרן ז"ל
מנהיג מחתרת לח"י במלאות 75 להרצחו.

עלון מס' 1492 – 24/2/17
אשדות יעקב איחוד

פתיח

עמק הירדן הוא אזור אקלימי קשה לכל הדעות רוב החורפים שחונים למדי והקיצים לוהטים ללא גבול, והעובדה שישובים ממשיכים לגדול ולהתפתח מוכיחה שצדקו אבותינו כשהתעקשו להצמד לקרקע הצרובה, למרות שהוצעו להם אופציות אטרקטיביות יותר כמו אלומות. אשדות עוברת בשנים האחרונות שינויים דמוגרפים ומבניים מאד גדולים ואם פעם הקדיש מזכיר זמן ניכר מתפקידו ביישוב מחלוקות פנימיות ונסיונות פישור הזויים עד אבסורד, הרי שהיום מזכיר הוא בראש וראשונה מנהל שתפקידו לקדם את הישוב ולהצעיד אותו קדימה.

אשדות יעקב איחוד בה מתגוררים כ- 850 תושבים, החליטה לאחרונה על הפרדה בין תפקידי מנהל הקהילה מנהל האגודה הקהילתית והאגשי"ח ולכן יוצאת בימים אלה בקול קורא לאיתור ובחירת מנהל קהילה שייעודו פיתוח הקהילה ובינוייה, העמקת השילוב בין חברי האגודה ובין חברי הקיבוץ לתושבי הקבע שאינם חברי קיבוץ, שמירה על מסורות קיימות ופיתוח אירועים חדשים ונוספים בתחום התרבות לכלל חברי האגודה, אחריות על מערכת החינוך המשותפת וקידום תכניות פיתוח של היישוב ועוד ועוד.

דומה שחלופת המכתבים באתר 'קהילנטי' קודם ההחלטה, הביאה לביטוי תהום חלקית הפעורה 'בינינו לבינם' שאך הדגישה את הצורך בבחירת אדם נייטרלי ונטול אינטרס לתפקיד מנהל הקהילה.

בחירת מנהל קהילה במתכונת החדשה, אמורה לעשות סדר ושכל בכל הנושאים הקשורים בשילוב הקהילתי והצעדת אשדות קדימה כיישוב אחד עם מטרות שניתן להגשימן. זה הזמן לבחור אדם רציני שראוי לתפקיד ואני בטוח שיימצא כזה.

שבת נפלאה לכולנו!

אבנרן

ממנהל הקהילה

<p>ועד ההנהלה קיבל החלטה מדורגת הכוללת את ההחלטה שהמסיבה פתוחה החל מבני כיתה י' .</p> <p>החלטנו שחייבים לקבל החלטה של שני הישובים יחד והתכנסנו לישיבה היסטורית משותפת של שני ועדי ההנהלה של הישובים.</p> <p>בישיבה זו הוחלט שילדי כיתה ט' שלא היו עד כה במסיבת פורים יאלצו שלא יטול בה חלק.</p> <p>כן הוחלט על מהלך הדרגתי.</p> <p>נושא החינוך נמצא על הפרק ובשבוע הבא ועד ההנהלה מוזמן לישיבה נוספת (שלא מן המניין) לקבל מידע על סיכום 2016, לאשר את תכנית 2017 ועוד.</p> <p>השאלות - מה יהיה היקף השירותים של מערכת החינוך החברתי ? ועד כמה האגודה הקהילתית תישא בעלויות החינוך או ההורים המשתמשים? תהיינה שאלות שתלוונה אותנו בעתיד הקרוב. נצטרך לקבל החלטות.</p> <p>סוף סוף החלה עבודת השלמת התשתיות בהרחבה שלנו. זה קורה בקצב איטי, אבל קורה. עוד יהיה ירוק.</p> <p>ובינתיים, הכלניות פורחות בצבעים עזים.</p> <p>שבת שלום.</p> <p>דורון.</p>	<p>חברים,</p> <p>30 משפחות חוו את היחד בטיול ט"ו בשבט, וכבר אנו עומדים ערב חג הפורים על שלל אירועיו.</p> <p>כמה אהבתי את האמירה "ממשיכים במסורת משלוחי המנות הקהילתיים".</p> <p>ועוד הבנתי שחברים כבר החלו להירשם. משמע, נוצר כאן עוד מנגנון שיוצר חיבור, דיבור, אינטראקציה בין האנשים. זה משהו שטווה את חוטי הקהילה שלנו, זו שנבנית כאן יחד, גם אם עוברת בדרך של ירידות ועליות.</p> <p>פורים השנה יצויין במסיבה נוספת, זו של החברים המבוגרים. זו אמורה להיות חוויה מעניינת.</p> <p>אהיה שם. נעמוד על ההבדלים. בואו.</p> <p>פורים מזמן לנו בשנים האחרונות את שאלת השתתפות בני חברת הנעורים.</p> <p>השנה הוצבה השאלה בפני מועצת החינוך שקיבלה החלטה לפתוח את מסיבת הפורים החל מכיתה י"ב. השאלה אינה רק שאלה מנקודת מבט חינוכית ולא נוגעת רק במתחנכים במערכת החינוך אלא בכלל נערי הישובים - אשדות יעקב איחוד ואשדות יעקב מאוחד. לאור זאת הובאה השאלה אל ועדי ההנהלה של שני הישובים.</p> <p>ועד הנהלה של "מתיישבי אשדות יעקב מאוחד" החליט לאמץ את החלטת מועצת החינוך.</p> <p>ועד הנהלת "נוף אשדות" בהשתתפות אמנון אביגדור - מנהל מערכת הח"ח ואורן ראובני - מלווה חברת הנעורים הוזמנו לישיבה על מנת להשמיע תפיסתם.</p>
---	--

פרוטוקול ועד הנהלה 'נוף אשדות'

מפרוטוקול ועד הנהלה 'נוף אשדות' 4.17מתאריך 20/2/17

1. אישור פרוטוקול 02.17 ו 03.17
הוחלט: מאושר.
2. השתתפות חברת נעורים במסיבת פורים
(בהשתתפות היסטורית של ועד הנהלה
"מתיישבי אשדות מאוחד")
החלטת מועצת החינוך - להשתתפות
במסיבת פורים החל מכיתה י"ב.
החלטת ועד הנהלה "מתיישבי אשדות
מאוחד" - לאמץ את החלטת מועצת החינוך.
החלטת ועד הנהלה "נוף אשדות" - כניסה
מכיתה י".
הוחלט בהצבעה משותפת של 2 הוועדים:
לאמץ בהדרגה את עמדת מועצת החינוך. כך
השנה - תשע"ז - ישתתפו במסיבת פורים
החל מכיתה י', בתשע"ח- החל מכיתה י"א
והחל מתשע"ט תלמידי כיתה י"ב בלבד.
3. ביצוע 'נוף אשדות' 2016 (בהשתתפות
רבקה מנטל-הנהח"ש)
הכנסות כ- 548,872 ₪ לפי התכנית. כ- 6000
₪ ממסי האגודה טרם נגבו. נותר עודף
תקציבי של כ- 37,000 ₪.
הובעה הערכה לעדי גל - רכזת התרבות על
ניהול התרבות ועמידה בתקציבו, ותודה
והערכה לדורון על ניהול האגודה ועמידה
בתקציב.
4. הגדרת תפקיד מנהל קהילה, ריכוז
תרבות
הוצגו הגדרות התפקידים.
יש להוסיף להגדרת התפקידים- תרבות -
עדיפות לתושבי היישוב.
הוחלט: הגדרות התפקידים מאושרות, יוצגו
באסיפת נוף אשדות לדיון ואישור.

המשך בעמוד הבא

מפרוטוקול ועד הנהלה נוף אשדות 3.17מתאריך 13/2/17

1. השתתפות ברכישת דפיברילטור לאשדות
הוחלט - נדרשת חו"ד מקצועית לגבי
האפקטיביות של המכשיר במרחבים
גדולים כגון יישוב אשדות יעקב איחוד.
  2. השתתפות נערי כיתות ט' - י"ב במסיבת
פורים. (מוזמנים אורן ראובני, אמנון
אביגדור)
הוצגה החלטת מועצת חינוך מספר 5 תשע"ז
מתאריך 7.2.2017 בנושא השתתפות
הנעורים במסיבת פורים - (מוזמנת עדי גל
רכזת תרבות אשדות איחוד מייצגת גם את
אדווה רכזת התרבות באשדות מאוחד)
החלטת מועצת החינוך: -
הנערים מכתה ט' עד יא' לא ישתתפו
במסיבת פורים הקהילתית. החלטה זו
מצריכה תיקוף של ועדי הנהלה של
הקהילות (איחוד ומאוחד).
נימוקים להחלטה:
א. משפטית - במסיבה יש אלקוהול ולא ניתן
לשתף נערים ונערות.
ב. אופי המסיבה - לא מתאימה לבני
הנעורים.
ג. חלופה למסיבה - לבני הנעורים עומדות
חלופות אזוריות למסיבה המיועדת לבני
הנעורים.
ועד הנהלה קיים דיון ובו עלו שאלות של
בניית קהילתיות בקרב חניכי חברת
הנעורים.
הוחלט:
השנה, השתתפות במסיבת פורים תהיה
מכיתה י".
במהלך השנה, יערך דיון ציבורי בשאלת
אימוצה של מדיניות מועצת החינוך
בנושא.
- רשם: דורון רוזנבלום.
אישר: ניב ליש.

בועד הנהלת 'נוף אשדות' - סוף

במועצת הקהילה

מפרוטוקול מועצת קהילה 4.17 מתאריך 1/2/17

תשלום הבראה לחברים המקבלים אובדן כושר עבודה (בהשתתפות סמדר מש"א, ענת לוזון)

דמי הבראה הינו מרכיב שכר אותו מקבל מי שמועסק.

חבר המקבל אובדן כושר עבודה אינו מועסק. לאור זאת החבר המקבל אובדן כושר עבודה אינו אמור לקבל דמי הבראה.

עד השנה אשדות כמעסיק נתנה דמי הבראה לחברים שעבדו בקיבוץ ונמצאים באובדן כושר עבודה. עם שינוי תשלום דמי הבראה באורחות החיים עלה הצורך לבחון מחדש את הנושא.

הוחלט - לא יינתנו דמי הבראה לחברים הנמצאים באובדן כושר עבודה.

רשמה: אתי - ערך: דורון

פוטוקול מועצה מתאמת 0117

מתאריך 8/2/17

על סדר היום:

מועמדות אריק ראובני לכהונת מנהל אגודת המים עמק הירדן.

החלטה:

אשרה מועמדות אריק ראובני לכהונת מנהל אגודת המים עמק הירדן לקדנציה שלישית. נציג אשדות יעקב איחוד יצביע בעד המינוי באסיפת האגודה.

רשם: דורון רוזנבלום- מזכיר.
אישר: שמוליק לשם- יו"ר

5. בקשת יונתן אלטר להגדלת מיסוי לצרכי החינוך (מוזמן יונתן אלטר)

יונתן מבקש לדון בהצעתו להעלאת מס האגודה ב- 10 ₪ לחבר לטובת החינוך.

לאחר דיון הוחלט: ב- 1/3/17 יתקיים דיון בועד הנהלה בנושא החינוך, במסגרתו תיבחן גם שאלת אפשרויות הגדלת המקורות עבור החינוך.

6. התקשרות עם שירותי יעוץ משפטי

אשרה התקשרות עם שירותי יעוץ משפטי במסגרת התקציב ובעיקר לצורך תיקון התקנון.

רשם: גדי נחום - ערך: דורון רוזנבלום.
אישר: ניב ליש

**משתתפים באבלה של עליזה ברקאי והמשפחה
במות אחיה – יעקב גרוס
בית אשדות**

**משתתפים בצער שלומי הינדי ומשפחתו
במות האם
בית אשדות**

דיווח מהנעשה ברפת נטופה

רפת נטופה

ביום שישי 10.2.17 חנכנו את היונקיה החדשה ביחד עם חברי המשקים השותפים ואורחים. שמחנו והיינו גאים בבואם של חברי המשקים עם ילדים ונכדים לפתיחה החגיגית, נטענו עצים, סיירו ברפת, התכבדנו ונהנינו.

הקשר עם המשקים חשוב לנו מאד ואנו תקווה שתהיו גאים גם במה שתראו בהמשך. שערי הרפת פתוחים בפניכם בכל עת ונשמח לארח אתכם.

מוטי רחמים.

יונקיה חדשה בנטופה

בין השותפים לארוע ההשקה היה הרפתן הוותיק **איציק גל** שהתרשם עמוקות מהתקדמותה של הרפת המשותפת שנמנית היום על הגדולות והמטופחות שבין הרפתות בארץ. ילדי השכבה הצעירה בהזדמנותם של אמנון אביגדור (בן למרכז רפת אפיקים בשנות השבעים שמונים) ומיכל פרידר, נטעו ברושים הצופים אל בקעת נטופה הציורית המשתרעת ממערב. הטקס עצמו היה מרשים והכיבוד בהתאם.

סוף בעמוד הבא

בשנת 2012 הוחלט בהנהלת הרפת על תכנית השקעות רב שנתית כדי להגיע לאפשרות ייצור של 12 מיליון ליטר חלב בשנה.

התכנית כללה:

1. בניית שתי סככות מרחביות שיש באפשרותן לקלוט 400 פרות חולבות ופינוי סככה בעייתית לטובת גידול העגלות.
2. בניית יונקיה חדשה במקום המלוונות.
3. הקמת מכון חליבה חדש.

ביצוע התכנית:

1. הקמנו שתי סככות מרחביות המאפשרות רווחה לפרות והרבה מקום באבוס. הגדלנו משמעותית את מספר הפרות בעדר ובימים אלו אנו אמורים להגיע ל-1,000 פרות חולבות עם אפשרות צמיחה עתידית.

2. מכון החליבה הינו צוואר בקבוק, החליבה מתארכת ונמשכת כ-7 שעות ובימים מסוימים אין הפסקה בין חליבה לחליבה. בתקופה הקרובה נאיץ בהכנת התכנית לבניית מכון חדש, לקראת ביצוע במהלך שנת 2018.

היונקיה:

3. כמעט הגענו לסיום בניית היונקיה. המלוונות הישנות היו במצב קשה ביותר יחד עם הקור העז והרוחות הנוראיות, לולדות היה קושי רב לשרוד והתחלואה והתמותה היו בהתאם. היונקיה נבנתה בדגש על רווחתם של הוולדות וקירבה שלהן יותר לסביבה הטבעית שלהן. הוולדות יהיו כשבוע בכלובים אישיים העומדים בתקן המחמיר של 1.5 מ"ר לולד. מהשבוע השני הם יועברו לחצרות, ועומדים לרשותם כ-4 מ"ר לולד. החצרות מרווחות ומרופדות בפצלי שמן ובקש לחימום גופם. הוולדות יונקים מפטמות "כמו במרעה" ולהערכת המומחים יצר המציצה וההגמעה מפטמות תגרום לולדות להתפתחות טובה יותר. בשלב זה אנו עדיין לומדים את הנושא ומקווים ששיטה זו אכן תתאים לרפת גדולה.

ברפת - סוף

פְּרָה, פְּרָה
הַבְּקָר בָּא
אֶל הַשָּׂדֶה
הוּ, רוֹצֵי נָא
אֲכָלִי עֵשֶׁב
עֵשֶׁב רָךְ
וּמִים שְׁתִּי
מִפְּלֵג זָךְ.

פְּרָה, פְּרָה
הָעֶרֶב בָּא
מִן הַשָּׂדֶה
הוּ, שׁוֹבֵי נָא
וְחֻלֵּב מְתוֹק
חֲמִים וְטוֹב
פְּרָה, פְּרָה
תְּנִי לָרֵב.

בהקמת היונקיה נלקח הכל בחשבון, החל מתאים מרווחים על פי חוקי רווחת בעלי החיים, ועד כלובים, שבכל אחד מהם מנורות חימום, מכיוון שהמקום מאד קר בחורף. החלב מגיע ליונקים בעזרת מיינקת המשגרת את החלב לפטמות בצנרת תלויה. יונק שסיים את מנת החלב יכול למצוץ, שזה עונה על הדחף הטבעי שלו.

צריך לזכור שברפת של 1000 פרות ויותר, נולדים 700 בני בקר בשנה, וכדי לשמור על בריאותם יש צורך במקום מרווח. המתקן החדש בא להחליף את המלוונות, בעזרתן גידלו את העגלים תחת כיפת השמיים בתנאים קשים למגדל וליונקים, ולכן לא פעם היו התקפי תחלואה שגבו מחיר כבד של תמותת יונקים. דובי שושני זוכר זאת היטב...
אני מאמין שהתנאים הנוכחיים יפחיתו משמעותית את שעורי התחלואה.

במקום בו עמדה היונקיה הישנה, עתיד להבנות מכון החליבה, ושכשנגיע אליו, יתקיים אירוע גדול ומרשים, אבל עוד חזון למועד.

כל הכבוד לצוות, למוטי רחמים המנכ"ל, יוסי מלול יושב הראש לעמית אורלנד מנהלת העסקים ולשאול ודני מהדירקטוריון.

ממועצת החינוך

סיכום לדיון מועצת חינוך מספר 5 תשע"ז מתאריך 7.2.2017

השתתפו בדיון

איחוד מאוחד	דורון רוזנבלום רותי ביסקר, תיקי קינן, אלון גלבו
חינוך חברתי	אמנון אביגדור
אשדוטף	ורד כהן
פורום הורים	יעל פדהצור
יו"ר חסרים בדיון	גדי נחום ענבר אלטר, הילה ברקן, רותם אלטמן

על סדר היום

אישור פרוטוקול ישיבת מועצת חינוך מה - 27/12/16 - הפרוטוקול אושר.

פורום הורים –

דיווח מיעל פדהצור יו"ר פורום הורים - הפורום לא מקיים פגישות ובפועל לא מתקיים. הבקשה להקפיא את פעילות פורום ההורים עד להחלטות שיתקבלו בתהליך 2020.

כמו כן, מבקשת לא להשתתף במפגשי מועצת החינוך כתוצאה מאי פעילות פורום ההורים.

החלטות:

א. מועצת החינוך מקבלת את הבקשה להקפאה של פעילות פורום ההורים. עד להחלטות שיתקבלו בתהליך 2020. וכן את אי השתתפות יו"ר פורום הורים במועצת החינוך.

ב. יתקיים דיון נוסף במועצת החינוך לגבי פורום הורים (מטרתו, נחיצותו).

ג. מועצת החינוך מדגישה את חשיבותו של תהליך הדיאלוג עם ההורים במערכת החינוך (חברתי ו'אשדוטף') באחריות מנהלי המערכת.

השתתפות הנעורים במסיבת פורים – (מוזמנת עדי גל רכזת תרבות אשדות איחוד מייצגת גם את אדווה רכזת התרבות

באשדות מאוחד)

החלטה –

הנערים מכתה ט' עד י"א לא ישתתפו במסיבת פורים הקהילתית. החלטה זו מצריכה תיקוף של ועדי ההנהלה של הקהילות (איחוד ומאוחד).

נימוקים להחלטה:

- משפטית – במסיבה יש אלכוהול ולא ניתן לשתף נערים ונערות.
- אופי המסיבה – לא מתאימה לבני הנעורים.
- חלופה למסיבה – לבני הנעורים עומדות חלופות אזוריות למסיבה המיועדת לבני הנעורים.

נוהל טיפול באירועי משמעת בחינוך החברתי –

- ✓ מטרת הנוהל היא העצמת תחושת המוגנות של הילדים במערכת.
- ✓ הנוהל עוסק בטיפול באירוע משמעת חריג הכולל אירוע מילולי, פיזי וסמוי.
- ✓ צוות מדריכי א-ג מקבלים ייעוץ מקצועי מגורמים בתחנה.
- ✓ המסמך עבר תהליך של קבלת משותף ממספר גורמים.
- ✓ המערכת עובדת בשיתוף פעולה עם ההורים ובאחריות משותפת.

החלטה – הנוהל מאושר (נספחה מספר 1 לסיכום זה).

תקציב 2017 –

- ✓ התקציב הובא לדיון נוסף עם בקשה להוספת בצ"מ לתכנון התקציב. בתקציב זה יש בצ"מ של 14 אלש"ח.
- ✓ האפשרות להגדלת הבצ"מ מוגבלת מכיוון שעד 1.7.17 לא ניתן להגדיל הכנסות מתשלומים.

המשך בעמוד הבא

ממועצת החינוך - המשך

במהלך הפעילות בבתים נדרשים המדריכים להתמודד עם אתגרים חינוכיים שונים אשר מהווים חלק בלתי נפרד מהפעילות השוטפת עם הילדים. חלק מהמקרים מטופל בו במקום במהלך יום הפעילות וחלקם דורשים המשך טיפול תוך שיתוף גורמים נוספים (ההורים, מנהל מערכת החינוך וכו').

בכל מקרה של אירוע חריג הטיפול נעשה בצורה שקופה תוך שיתוף ועדכון ההורים של הילד המעורב במקרה. אירוע משמעותי חריג הינו אירוע הכולל אלימות (מילולית או פיזית) בין הילדים או בין הילדים לאיש צוות. אירוע אלימות יכול להיות מורכב מאלימות סמויה (איומים, הפחדות, סחיטה וכו').

הטיפול באירוע משמעותי חריג יהיה באופן שיגן וימנע פגיעה בילד כלפיו הופעלה האלימות ויחד עם זאת יאפשר ויסייע לילד הפוגע להתמודד טוב יותר עם מקרים דומים בעתיד ולהימנע מאלימות.

הטיפול באירוע משמעותי חריג נחלק למספר שלבים/מדרגים

- **טיפול מיידי** – טיפול המבוצע מיד עם גילוי האירוע. יאפשר הרחקת ילד מהבית הכולל לכל היותר ליום אחד. הרחקתו של הילד מהבית הכולל מחייבת שיחה ועדכון של הוריו.

- **טיפול 'המשך'** באירוע – מבוצע לאחר סיום הטיפול המיידי באירוע (בין יום לשבוע). יאפשר את הרחקת הילד הפוגע עד לקיום שיחה עם הוריו. הטיפול הינו באחריות המדריכה המובילה.

- **טיפול באירוע חוזר** – מבוצע כאשר האירוע חוזר על עצמו (עם אותו ילד או עם אותם מאפיינים). יאפשר את הרחקת הילד לתקופה של עד שבועיים ובכל מקרה חזרתו לבית הכולל תהיה לאחר המשך בעמוד הבא

✓ עיקר הגרעון ב2016 נבע מפער בין הצפי לנרשמים במערכת לנרשמים בפועל. לכן בתכנון תקציב 2017 לצפי נרשמים יותר שמרני.

✓ הועלתה הצעה לבקש מהקהילות תקציב נוסף.

✓ במידה ותהיה ירידה משמעותית בנרשמים יש לצמצם כוח אדם.

✓ תערך בדיקה נוספת של התקציב (הוצאות בפועל מול תכנון) לפני חופשת הקיץ על מנת שיהיה ניתן להיערך לתכנון הקיץ בהתאם למצב התקציב. יש לעשות הערכת מצב זו עד 1.5.17 כדי לאפשר פרק זמן סביר לתכנון הקיץ.

✓ התקציב מאושר מנקודת מוצא שמבנה מערכת החינוך יישאר כמות שהוא, במידה ויתקבלו החלטות אחרות בתהליך 2020 התקציב יעבור שינוי בהתאם.

החלטה תקציב 2017 מאושר.

רשם: גדי נחום

נספח מספר 1: פברואר 2017

טיפול והתמודדות עם אירועי משמעות חריגים בחינוך החברתי

כללי

מסמך זה נועד להגדיר ולהסדיר את מדיניות הטיפול באירועים חריגים ובנוסף לתאם ציפיות בין ההורים למדריכים בכל הקשור לטיפול באירועים מעין אלו.

טיפול מערכת החינוך החברתי באירועי משמעות אלו, מקצועי ככל שיהיה, איננו מחליף או בא להסיר מן ההורים את האחריות שיש להם במקרים אלו כולל ההשלכות הנלוות למעשיהם.

ממועצת החינוך - המשך

<ul style="list-style-type: none"> • אלימות פיזית בין ילדים למדריך – מכות, זריקת אבנים, זריקת חפצים. • אלימות סמויה – קיום חרם (פיזי, או ברשותות חברתיות). • וונדליזם מכוון – פגיעה ברכוש של ילד אחר, פגיעה ברכוש הבית הכולל (או הקיבוץ). במקרה של פגיעה מכוונת בציוד או רכוש יחויב הילד הפוגע בעלות התיקון של הנזק שנגרם. <p>הנחות עבודה לטיפול באירועי משמעת חריגים</p> <ul style="list-style-type: none"> • הטיפול במקרה מחוייב להתקיים בכדי לאפשר לילד להתמודד טוב יותר עם מקרים דומים בעתיד. ליוותרי על הטיפול משמעו לפגוע בילד. • הטיפול באירוע מחוייב לתת מענה לצד הריגשי של הילד הפוגע • הטיפול באירוע חייב לכלול לכל הפחות את הילדים המעורבים (פוגע – נפגע), את המדריכים ואת ההורים. במידת הצורך הטיפול יכלול גם את כלל הילדים בבית הכולל. • הטיפול באירועי משמעת חריגים ידווח לכלל ציבור ההורים מבלי לחשוף שמות או פרטים מזהים. <p>שלבי הטיפול באירוע חריג</p> <p>שלבי הטיפול נחלקים למספר שלבים/מדרגים</p> <ul style="list-style-type: none"> • מיידי – טיפול המבוצע מייד עם גילוי האירוע. • טיפול המשך (באירוע מיידי) – מבוצע לאחר סיום האירוע (בין יום לשבוע). • טיפול באירוע חוזר – מבוצע כאשר האירוע חוזר על עצמו (עם אותו ילד או עם אותם מאפיינים). <p>המשך בעמוד הבא</p>	<ul style="list-style-type: none"> • שיחה עם הוריו. הטיפול הינו באחריות המדריכה המובילה ובשילוב עם מנהל המערכת. <p>דגשים</p> <ul style="list-style-type: none"> • שיתוף הפעולה בין מדריכים להורים, ובין הורים להורים הוא חיוני בהעברת מסר ברור ואחיד ולצורך קביעת גבולות לילדים. • מצופה מכל המבוגרים, מדריכים והורים כאחד, לשמש דוגמה אישית לילדים באופן התגובה והטיפול (בשיחה, בשקט וברוגע, ללא צעקות או התלהמות וכו'). • במידה ויש ביקורת להורה על מדריך/מנהל או ההפך, יש מקום לעסוק בה בשיחה אישית או קבוצתית בנפרד מהשיח עם הילדים. כמובן שגם שיחה זו תתקיים באופן מכבד ומתוך הנחה שטובת הילדים היא מטרה משותפת. • במקביל למפורט לעיל יתבצע טיפול ומענה לצרכי הילד הנפגע על מנת לשלבו בחזרה בקבוצה ולאפשר לו לחזור לשגרת הפעילות בביתה כולל/שכבה כולל יצירת תחושת מוגנות בסיסית. טיפול זה יבוצע באחריות המדריכה המובילה ובמידת הצורך (והחומרה) בתיאום עם הורי הילד. <p>בברכה, אמנון אביגדור, מנהל חינוך חברתי – אשדות יעקב</p> <p>פירוט</p> <p>אירוע משמעותי חריג</p> <ul style="list-style-type: none"> • אלימות מילולית חריגה בין ילדים – השפלה, פגיעה של ילדים גדולים בקטנים, פגיעה של קבוצת ילדים בילד. • אלימות מילולית בין ילדים למדריך – אי קבלת סמכות, קללות, חוצפה. • אלימות פיזית בין ילדים – מכות, זריקת אבנים, שימוש בחפצים מסוכנים.
---	--

ממועצת החינוך - המשך

<p>טיפול 'המשך' באירוע מיידי (באחריות המדריכה המובילה)</p> <p>במקרים בהם האירוע המדובר הינו חמור ו/או מדובר בהתנהגות החוזרת על עצמה נדרש להמשיך את הטיפול במקרה ובילד הפוגע</p> <ul style="list-style-type: none"> • קביעת מפגש עם הורי הילד כתנאי לחזרתו לבית הכולל. • בהתאם לשיחה עם הורי הילד – קיום מפגש משותף עם הילד ביחד עם הוריו (בכל מקרה רק לאחר שיחה מקדימה עם ההורים). • מחייב עדכון וקבלת אישור ממנהל המערכת. <p>טיפול ב'אירוע חוזר' (באחריות המדריכה המובילה בשילוב עם מנהל המערכת)</p> <p>במקרים בהם אירוע משמעותי חריג חוזר על עצמו ו/או ילד מתנהג בצורה פוגעת באופן שיטתי וסדרתי (בין אם כלפי ילד אחר או בכל פעם כלפי מישהו אחר) ניתן להרחיק את הילד מהבית הכולל לתקופה של עד שבועיים.</p> <p><u>תנאים למימוש</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • במידה והילד הורחק מהבית הכולל לתקופה קצרה (בין יום לשלושה) יותר מפעם אחת בחודש החולף. • במידה והילד מערער בצורה בוטה על סמכות המדריכים בבית הכולל בצורה שחוזרת על עצמה. • בכל מקרה מחייב מעורבות מלאה של מנהל המערכת ואישורו טרם קבלת ההחלטה. 	<p>מדרג הטיפול</p> <ul style="list-style-type: none"> • טיפול מיידי – לכל היותר הרחקה מהבית הכולל לאותו יום. <ul style="list-style-type: none"> ○ בסמכות מדריך מוביל ○ נדרש עדכון של הורי הילד שהורחק ושל מנהל המערכת. • במידה והאירוע חוזר על עצמו עם הילד הפוגע ניתן להרחיקו מהבית הכולל עד לשיחה עם ההורים. <ul style="list-style-type: none"> ○ בסמכות מדריך מוביל לאחר עדכון וקבלת אישור מנהל המערכת. • במידה והורחק ילד מהבית הכולל יותר מפעמיים במהלך החודש החולף ניתן להרחיקו לתקופה של עד שבועיים. <ul style="list-style-type: none"> ○ בסמכות מנהל המערכת, לאחר בחינה ומעורבות מלאה באירוע. <p>מאפייני הטיפול השונים</p> <ul style="list-style-type: none"> • מיידי (באחריות המדריכה המובילה) • התערבות של מדריך להפסקה מיידי של האירוע. • בירור ראשוני של נסיבות האירוע עם שני הצדדים ובמידת האפשר/צורך עם מדריך נוסף. • קבלת החלטה על שליחתו של הילד הפוגע הביתה (בכל מקרה רק לאחר שיחה טלפונית עם אחד משני הוריו ויידועם בדבר). • עדכון של מנהל המערכת בתום יום הפעילות. • כאשר מדובר באירוע בדיד, חריג - חזרתו של הילד לבית הכולל (למחרת) איננה מותנית במפגש עם הורי הילד. • עם חזרתו של הילד הפוגע לבית הכולל, קליטתו וקיום שיחה על אירועי אמש.
---	--

בחינוך החברתי

זרחה והילדים עם המדריכים יצאו לטיול משותף לכלל כיתות א-ו' של העמק. המסלול היה 'גבעת הבנות' באתר נהריים הסמוך לנו והיה נהדר לראות איך למרות הקרבה והאתר הביתי והמוכר, הילדים משחקים, נהנים, משתתפים בפעילויות השונות לאורך המסלול (חלקם גם משתככים בבוצ) ולומדים 'דרך הרגליים' אהבת הארץ והעמק מהי!

סייעו להוצאת הטיול לפועל גם מתנדבי מג"ב היקרים של העמק והשילוב הבין דורי של הילדים הצעירים עם מתנדבי מג"ב היה מרנין.

בבוקרו של יום שישי נסעו ילדי השכב"ץ לבית רימון שם לקחו חלק בטקס חנוכת היונקיה החדשה ובנטיעת שדרת ברושים לצידה. היה מעניין לראות כיצד נערים ונערות, בגילאי ז'-ח' מתמודדים בעבודה עם טוריה. לא לכולם/כולן זה היה פשוט, אבל בסוף הם הצליחו וכולם נהנו ונתרמו מכך.

במהלך חודש ינואר השתתפה **נבחרת הלגו** שלנו בתחרות המחוזית של ליגת FLL. כזכור זוהי השנה השלישית שבה ילדי החינוך החברתי, בחסות **לוג** ובשיתוף ביה"ס 'מול גלעד' לוקחים חלק בפרוייקט חינוכי זה.

את הנבחרת הובילו רועי בר-נוף אשר זו השנה השלישית להשתתפותו ויחד עימו רוני לב. התחרות התקיימה במרכז הקונגרסים בחיפה והגם שלא הגענו להישגים אליהם שאפו הילדים (והמדריכים) עברו חוויה מעצימה. יש לנו לא מעט לקחים ותובנות כיצד נרצה לפעול בהקשר זה בשנה הבאה ואנו כבר נערכים לקראת כך.

באחד מימי שישי, בשלהי חודש ינואר התכנסו כל ילדי כיתות ד'-ו' של עמק הירדן באולם הסרטים בבית גבריאיל, ועימם כמובן גם ילדי בית כולל 'צפצפה' והמדריכים המסורים עפרה, סער תמר, עידן ומיקה. ההתכנסות הייתה לרגל אירוע השיא של תהליך חינוכי, שהתקיים בהובלת מרכז עידן – 'עמק מהסרטים'. כמדי שנה, כל יישוב התבקש להכין סרטון קצר (קליפ) והפעם בנושא 'התמודדות עם האחר והשונה'.

לפני כשבוע חגגנו את ט"ו בשבט בחינוך החברתי. חגיגות ט"ו בשבט מסמלות צמיחה והתחדשות. הן מציינות את השלב, שבו אנו נוטעים ושותלים את מה שלמים אנו מקווים, יעלה, יצמח ויהיה לנו למקור חיים, בין אם בעצי פרי ובין אם פרחי נוי אשר יאירו את יומנו.

ט"ו בשבט הינו חג, אשר מתחבר ומתקשר בצורה נפלאה להווית היום-יום שלנו בקהילות הכפריות בהן אנו חיים ומכאן שהוא מאפשר כר נרחב של פעילות עם הילדים בגילאים השונים.

בבתים הצעירים ('אלהי' ו'חצבי') קיימנו פעילויות המותאמות לגיל הילדים, הכנו וקישטנו עציצים ממוחזרים ושתלנו בהם פרחים.

בבית כולל 'צפצפה' (ד'-ו') טופחה והתפתחה גינה אשר מהווה מקור גאווה, וחלק מהילדים אף עסקו בבניית עציצים במסגרת חוג הנגרות ההולך ומתעצם.

ביום ו' האחרון (לפני כשבוע) יצאו ילדי הבתים הכוללים (א' עד ו') לטיול החורף' המסורתי בהובלת 'מרכז עידן' והנוער העובד והלומד.

לאחר מס' ימי גשם וקור מקפיא, השמש

בחינוך החברתי - המשך

שבמשך שלוש השנים האחרונות טרחו על הקמתו ותחזוקתו (גם אם לעיתים היה נראה כי הוא מוזנח מעט), כאשר באו לקיים 'קומזיץ' במקום וגילו את הדבר במפתיע. יחד עם זאת, ללא ספק מתקיים כאן הפסוק "וַיֵּשְׁבוּ, מִפְּנֵי חֶדְשׁ תּוֹצִיאֵם." (ויקרא כו ז). לא נותר אלא לקוות שאכן מתחם הפנאי יוקם ויושלם במהירה.

בעוד כשבועיים נחגוג את חג הפורים יחד עם הקהילות.

בשנים האחרונות קיימנו ערב פורים קהילתי לכלל חברי וילדי הקהילה בהובלת החינוך החברתי. ערב זה היה חלק מהפעילויות הקהילתיות שהובלו על ידי החינוך החברתי אותן הוחלט שלא לתקצב בשנה הקרובה. הפעם, על מנת לקיים את הערב נדרשנו לשיתוף הפעולה של רכזות התרבות, אשר ניאותו להירתם למשימה (ועל כך תודה רבה להן!) וכך נצליח לקיים את הערב גם השנה. מועד מדויק ועדכונים יפורסמו בקרוב.

בחברת הנעורים ניכרת תכונה רבה. ההכנות לקראת העגלידא בעיצומן. ביום ב', 13 מרץ, יתקיים מצעד העגלות המסורתי שבהובלת מרכז עידן. השנה הנושא שנבחר הינו מוסיקה ובני חברת הנעורים מכינים לכולנו עגלה מושקעת ומפתיעה בנושא זה.

ברקע הדברים התקיים דיון בקהילות (תחילה במועצת החינוך ולאחר מכן בוועדי ההנהלה של שתי האגודות הקהילתיות), בדבר שילובם של בני חברת הנעורים במסיבת הפורים של הקהילות. הדעות לכאן ולכאן ובסופו של דיון משמעותי הוחלט כי השתתפות בני הנעורים תהיה מכיתה י' בלבד..

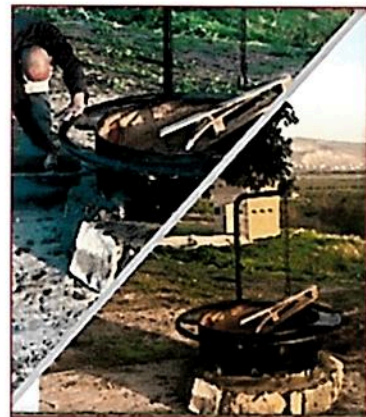
סוף בעמוד הבא

ילדי בית כולל 'צפצפה' בהובלתו וביומו של סער הפיקו סרטון נפלא בשם 'הקפיצה מהפחד', אשר עסק בהתמודדות של היחיד עם פחדים וביכולתה של הקבוצה לסייע לו עם התמודדות זו.

(לקוראי העותק הדיגיטלי, מצורף קישור לסרטון :

<https://drive.google.com/file/d/0B7KiHse6o4HSYIQzbnlwY3kySTQ/view?usp=sharing>

נערי ונערות השכב"צ ממשיכים לעשות 'מעשים טובים'. לאחר שקיימו את המסיבה לגיוס תרומות עבור אסף יסעור, התגייסו יחד עם שמעון פרץ-שדה ובנו ב'דרך אבנר' מתקן לקיום מדורות הכולל מתלה ליפויקה'.

מדריכות השכבה הצעירה, מיכל פרידר וקרן רובין-אלתר ביחד עם שמעון חשבו כי לרגל יום השנה ה-20 לאסון המסוקים יהיה זה נכון לטפח את הפארק ב'דרך אבנר'. שילוב המרץ של שמעון יחד עם הנערים והנערות הביא לידי כך שכעת מוצב במקום מתקן מתקדם לקיום מדורה ולבישול בסיר 'פוייקה' לנוחיות ולשימוש כלל המבקרים.

בימים אלו החלו העבודות לקראת פיתוח מתחם הפנאי באשדות איחוד בסמוך ליבית קרפי ולבריכה. כחלק מהכנות אלו פורק הגן הקהילתי, שהיה במקום והשטח 'גולח' ללא הכר. הדבר נעשה בצורה מתוכננת ובהתאם להחלטות היישוב אולם אין בכך להקל על תחושת הפליאה והאכזבה של בני הנוער

בחינוך החברתי - המשך

השבת בבית 'אורי ורמי'

בשבת הקרובה, 25.2 בשעה 12:00 נקיים מפגש עם האמנית הילה בן ארי במוזיאון בית אורי ורמי נחושתן. במפגש תדבר בן ארי על יצירותיה ועל תערוכתה **תנועה בין קווים שבורים** –

מחווה לכוריאוגרפית **הדה אורן**, בת אשדות יעקב איחוד ומייסדת המרכז למחול בעמק הירדן.

הדה אורן היתה הכוריאוגרפית הבולטת של התנועה הקיבוצית ומחלוצות הפרינג' במחול בישראל. היא מתה בת 73 במחלת ניוון שרירים. שיא פעילותה היתה בשנות ה-70 ועד אמצע שנות ה-80. היא היתה כוריאוגרפית הבית של להקת המחול הקיבוצית בשנותיה הראשונות ויצרה ללהקה 15 ריקודים. אורן למדה מחול, בין השאר, אצל מירה ינאר, ב-1974 נסעה אורן לארצות הברית ולמדה במשך שנה אצל אלווין ניקולאיס, מאבות האוונגרד האמריקאי במחול של שנות ה-60 וה-70. מיצירותיה הבולטות: תוכנית ושמה "קול ומחול" שהיה בה שילוב נועז של מחול ושירה חיה על הבמה. יצירות ללהקת "בת שבע 2", ללהקת המחול הקיבוצית יצרה אורן את "הפרטים המצטרפים" (1976), שכמו רוב עבודותיה, נוצרה בהשפעת ניקולאיס ועסקה בחלקי גוף "מדברים". הדואט "הרהור בקו שבור" (1978), "דירה להשכיר" ו"השלמה" (שתיהן מ-1982), שבו יריעת בד ענק מכסה את כל הבמה וחוטים סמויים מחברים בין התקרה לחלקים של שמלה. אורן היתה נוסעת באוטובוסים מקיבוצה לעבוד בגעתון, בחיפה, בתל אביב ובירושלים, שם יצרה את "הצחוק המר" (1985) לקבוצת המחול "אנסמבל ירושלים". היא יצרה קשר עם זוג העולים מרינה וולדימיר פילק שהתגוררו בנצרת ויצרה להם ריקודים, בהם "סיזיפוס" (1995).

בנוסף לכך השקיעה בחינוך. מ-1975 ניהלה את האולפן האזורי למחול בעמק הירדן. היא לא היתה אשה שקל לעבוד אתה. היא היתה אחוזת תזזית ולהט, לעתים הצליפה ברקדנים, אבל מול עיניה עמדה תמיד השאיפה לאמנות ולמצוינות.

אין לי ספק כי להחלטה זו מצדדים ומקטרגים, וכי עצם קבלתה היא בבחינת 'מיני רעידת אדמה בקהילת אשדות, אשר היתה מורגלת כל השנים להשתתפות כלל בני חברת הנעורים במסיבת פורים הקהילתית.

מאיך אני סבור כי ההחלטה משקפת נכונה את הדרך והאופן לפיו אנו מגדלים ומחנכים את ילדינו בעת הזו, וגם אם היא איננה נוחה ליישום לחלקנו (בעיקר הורים לילדים בחברת הנעורים), הרי שהיא לגיטימית וראויה.

במהלך חצי השנה שחלפה (מספטמבר '16) נדרשנו והעלינו על הכתב נוהל מסודר לטיפול באירועי משמעת חריגים במערכת החינוך החברתי.

אירועי משמעת חריגים בעוצמה יותר או פחות גדולה היו במערכת מאז ומתמיד; מאיך, לא היה נוהל סדור, כתוב, המנחה את הצוותים על אופן הפעולה הנכון והרצוי. לבל תבינו אותי לא נכון, הצוותים היו, ועודם מיומנים, מקבלים ליווי והדרכה לטיפול באירועים מעין אלו, אך הדברים היו בבחינת תושבי"ע. יתרה מזאת, גם כעת משנכתב הנוהל, הוא איננו, ולעולם לא יוכל לכסות כל מקרה אפשרי, אך הוא בהחלט מציב גבולות וקווים מנחים לטיפול במקרים מעין אלו.

חשיבות נוספת שאני מייחס לנוהל זה הינה חשיפתו והצגתו להורי הילדים וזאת על מנת לשפר ולטייב את תיאום הציפיות בינינו - הצוותים במערכת וההורים, בכל הקשור לטיפול ותגובה לאירועי משמעת חריגים. הנוהל הופץ על ידי המדריכים המובילים לכלל ההורים לילדים בגילאי א' – ח'.

אמנון אביגדור - מנהל חינוך חברתי – אשדות יעקב

תרבות אשדות – עושים קהילה

ט"ו בשבט

ט"ו בשבט התקיים לפני כשבועיים, יצאנו מהגדר הדרומית לטיול רגלי - כאן, "ממש מתחת לאף". עברנו בנקודות שונות באמצעות כתב חידה, באנדרטה של העגלה, בכרם, בגן הפסלים, ירדנו בתעלה חשוכה ולבסוף הגענו לחורשה מקסימה להכנת מטעמים ומהצמחים שליקטנו בדרך. מזג האוויר היה נפלא ומצב הרוח מצוין. תודה רבה לצוות החג **לעמרי מנטל וגיל אלתר** שחשבו, תכננו, הכינו, סחבו, העבירו ובסוף גם דאגו שכל דבר יחזור למקומו. **לדני פלג** שהיה בצוות החלוץ ודאג שהכל יהיה מוכן כשמגיעים מהטיול **ולתמיר גל** שהכין את התבשילים הטעימים. תודה רבה לכולכם היה תענוג לעבוד אתכם. צוות החג.

פורים 2017

החלפת משלוחי מנות

ממשיכים במסורת משלוחי המנות הקהילתיים. המעוניינים להשתתף מוזמנים להרשם tarbut.ashdot@gmail.com 050-8651943

הכנת משלוח מנות לחיילים וקשישים

ביום רביעי 8.3.17 שעה 17:00 בחדר"א נתכנס להכנה ואריזת משלוחי מנות לחיילים ולקשישים.

פורים בקצב הטנגו – חמישי 9.03.17

מסיבת פורים לגיל המבוגר, בסגנון אחר, מסיבה כמו פעם עם שירים וריקודים שאהבנו.

מחיר כניסה 25 ₪ כולל משקה ראשון חינם. כל שתיה נוספת 10 ₪ (התשלום במזומן).

פורים גיבורי על – שישי 10.3.17

מכירה מוקדמת החל מיום ראשון 5.3 מחיר כרטיס במכירה מוקדמת, 25 ₪ כולל משקה ראשון חינם.

כל שתיה נוספת 10 ₪ (התשלום במזומן). מחיר כרטיס בכניסה למסיבה 40 ₪.

עזרה בתפאורה –

אנחנו זקוקים למתנדבים לצוות הכנה והקמת התפאורה לפורים. מי שיכול לעזור מוזמן להתקשר לירדן שיפר 050-3109233 או לעדי 050-8651943.

פורים בקהילה

ביום ג' 7/3 תתקיים בחדר האוכל מסיבת פורים קהילתית בהובלת החינוך החברתי. כולם מוזמנים!

שימרו את היום:

24.3 יום האישה

נוסעים לתל אביב – פרטים בהמשך

1.4 יריד דוכנים אביבי ושוק הפרוטות המסורתית

5-6.5 טיול ישובי - פרטים בהמשך

מזל טוב!

אחיה וראובן כהן

אהודת הנכדה

בת אורן ואפר

מזל טוב למשפחה!

ארכיון אשדות יעקב איחוד

אריק קורן

ב-1 למרץ יתקיים ב'בית גבריאל' כנס של המועצה לשימור אתרים ועל איגוד הארכיונאים שנושאה ציורי קיר. באי הכנס יבקרו באשדות איחוד ובאפיקים ויכירו יותר מקרוב את ציורי הקיר של אריק קורן ועל ליאו רוט. הם גם יקבלו פרוספקט עם קיצור תולדות חיי שני האמנים הללו.

למי שלא יודע, אריק קורן הוא האמן שצייר ובנה את עבודת הקיר על "בית קרפ", את "ארבע העונות" בארכיון הקיבוץ, את החלונות והדלתות במגדל השעון ביפו, את הויטראז'ים בקניון איילון ברמת גן, את 12 הויטראז'ים (12 השבטים) בבית הכנסת "בית אל" בקובלנקה, מרוקו, ועוד עבודות רבות ברחבי העולם. מימונתו כה עמוקה שהוא זה שהתבקש להתקין את חלונות הויטראז' של ראובן רובין בבית נשיאי ישראל, בירושלים. מדובר באיש מופלא שענוותנותו גדולה יותר מחיילתו.

להלן התקציר על אריק שערכו שי פרקש, אוצר "סקר אמנות הקיר בישראל", ואנכי.

שבת שלום, שאול ינאי

הצייר אריק קורן נולד ב-1931 בגרודנה פולין, כיום הורדנה בלארוס. בגיל 5 עלה עם הוריו לארץ ישראל. המשפחה התיישבה בקיבוץ אשדות יעקב. עוד בילדותו ניכרו בו כישרונות אמנותיים כאשר צייר בגואש ובשמן. באותה עת התגורר בקיבוץ הצייר

יחזקאל שטרייכמן, שלקח את אריק תחת חסותו וממנו קיבל את יסודותיו. אחרי שירותו בצבא השתתף בשנת 1952 בסמינר של אמני הקיבוצים באוהלו, בהדרכת הצייר ליאו רוט. בשנת 1953 השתתף בסדנת ציורי פרסקאות של הצייר שלדון שונברג בבית איתמר בקיבוץ אפיקים. בשנת 1954 למד בקורס למורי ציור בסמינר הקיבוצים באורנים בין מוריו היו הציירים פרלי פלציג ומרסל ינקו. בפיסול השתלם אצל האמן דוד פייגין. היכרותו עם אמנות הקרמיקה החלה בהדרכתו של האמן האיטלקי עמנואל לוציטי שלימד בשנת 1957 בכפר האמנים עין הוד. להרחבת הידע בקרמיקה וסגרפיתו נסע אריק לאיטליה ולמד אצל לוציטי ועמיתיו את אמנות תבליטי הקרמיקה. ציורי סגרפיתו ראשונים במרחב הציבורי ביצע אריק קורן בשנת 1957 בבית מרדכי הלפרין בקרית חיים, ציור ארבע העונות במועדון התרבות בקיבוץ אשדות יעקב איחוד, ובבית הצנחן בקיבוץ מעגן.

נסיעתו השנייה של אריק לאיטליה היתה בשנת 1959 כאשר זכה במלגה של קרן תרבות אמריקה ישראל, המלגה אפשרה לו השתלמות במשך שנה באקדמיה לאמנויות יפות בוונציה, שם למד טכניקות של ציורי קיר. כשחזר מאיטליה ביצע ציורי סגרפיתו בבית קרפ בקיבוץ אשדות יעקב איחוד ובמדרשה לחינוך אוהלו בכינרת. בשנת 1962 זכה במדליית כסף עבור תבליט קרמיקה שהציג בתערוכה בינלאומית לקרמיקה בבואנוס איירס ארגנטינה. בשנת 1963 ביצע אריק פרוייקט עיצוב חזית חדשה למגדל השעון ביפו, בעבודה המשלבת מסגרות אמנותיות מברזל וזכוכית צבעונית על כל החלונות והדלתות במגדל השעון. העיטורים במסגרות הברזל הם בנושאי היסטוריה עתיקה וחדשה של העיר יפו.

במשך שנים רבות עבד אריק קורן בתחום של אומנות מונומנטלית בבתים ציבוריים בארץ ובחו"ל, בטכניקות שונות. עבודותיו מפארות

בארכיון אשדות יעקב - סוף

- ניו יורק – מרכז האדריכלים – 1988.

היופי והמגוון של נופיה של ישראל באים לביטוי בעבודותיו של אריק – בציוריו, בציורי הקיר, בויטראז'ים ואפילו בפסלי הזכוכית שלו. עבודותיו נרכשו על ידי המוזיאון לאומנות מודרנית שבניו יורק. כמו כן, עבודותיו מוצגות דרך קבע במרכז האומנות Art South שבפילדלפיה.

אריק כתב מאמר בשם אמנות הקיר והפסיפס בו תיאר את חשיבות אמנות הקיר בתרבות בעולם. על עבודות בסגנון הסגרפיטו אמר קורן ש"הם הם המחנכים לאמנות, לחדוות העין והנפש, לאסתטיקה, ליפי היצירה ורוח היצירה – ובאופן היעיל ביותר".

אריק הוא אחיהם הבכור של דני, אסתר, ויוחאי ז"ל, שנפל במלחמת ששת הימים. אריק נשוי לדיצה. לזוג בת ושתי נכדות. הבת, מיכל, היתה אלופת ישראל בסיף. כדי להיות עם בתו ומשפחתה, כדי להיות לצד בתו, נמצא אריק מדי שנה מספר חודשים בארה"ב. האמן נשבה בקיסמה של ניו יורק, בה מסתובב, רושם ומתרשם. רשמים אלו מעוצמתו של הכרך הענק באים לידי ביטוי אומנותי בעבודותיו האחרונות.

בשנים האחרונות התמקד אריק בפרדוקסים במאה ה-21, כפי שניתן לראות בסדרת הציורים שלו "Garbage of the Western World".

כתב: שי פרקש

בתים ציבוריים ופרטיים רבים ברחבי הארץ, בארה"ב, קנדה, יפן, אוסטרליה, אנגליה, דרום אפריקה, דרום אמריקה, גרמניה ועוד. תחומי העיסוק האומנותי שלו כוללים: ציור, פיסול, סגרפיטו תבליטים מעץ בטון ומקרמיקה, פסיפסים, ויטראז'ים בבתי-כנסת וכנסיות, ופיסול זכוכית בתנור. עבודות אמנות הקיר של אריק קורן במרחב הציבורי מזכות אותו בתואר של אמן רב תחומי מבין המובילים בארץ בציורי קיר. בציורי סגרפיטו הוא ללא ספק האמן המוכשר והיצירתי ביותר.

תערוכות בהן השתתף:

- תערוכה של אמני עמק הירדן בגלריה לאמנות בטבריה – 1955
- תערוכה של אמני הקיבוץ הארצי במשכן לאמנות בעין חרוד - 1955
- תערוכת יחיד בגלריה צימרנסקי תל אביב בשנת 1957.
- תערוכה בינלאומית לקרמיקה בעיר בואנוס איירס ארגנטינה - 1962
- תערוכות של אמני הקיבוצים במוזיאון ת"א ובמוזיאון העירוני בחיפה.
- תערוכה של קרמיקה אומנותית (תבליטים) בעין-הוד.
- תערוכה של קרמיקה אומנותית (תבליטים) במוזיאון הלאומי בושינגטון D.C.
- מוזיאון הארץ – רמת אביב (ביתן הזכוכית) פסלי זכוכית 1975 (תערוכת יחיד).
- מרכז הירידים בפרנקפורט גרמניה - 1980, 1985, 1988.
- מרכז הירידים אולימפיה לונדון – 1985.
- טורונטו EXPO קנדה – 1987.
- לוצרן שוויץ EXPO – 1988.

מפעל החיים של יעקב גרוס ז"ל – נגה רוזנברג (מקומון גבעתיים)

שהזיכרון האנושי מתערפל עם השנים, הצילומים והסרטים מחזירים לנו את היכולת לזכור פרטים שנשכחו, ולעיתים גם כאלה שלא שמנו לב אליהם כשהתמונה צולמה".

את האהבה לקולנוע ולצילום רכש כבר בילדותו מאביו שהחל את דרכו כבמאי בתעשיית הקולנוע בפולין, מדודו יורם גרוס, שהפיק בישראל ובאוסטרליה סרטי תעודה והנפשה מדודו יוסף גרוס, שהיה צלם אמנותי בלונדון, ומבן הדוד אדם גרינברג, צלם סרטי גבע ולימים מחשובי הצלמים בהוליווד, אתו עבד בשנות ה-70.

בשעה שילדי גבעתיים השתמשו בפילם כיפצצות סירחון, סיפר גרוס, הייתי גוזר את התמונות ובאמצעות קופסת נעליים, מנורת שולחן וזכוכית מגדלת הייתי מכין הצגות של פנס קסם לחברים.

בין שתי ערים

בילדותו חי על גבול גבעתיים. למעשה הבתים של שיכון צבא קבע היו בצדס הצפוני רחוב עמישב בגבעתיים ובצדס הדרומי רחוב דרך השלום בתל-אביב. הבעיה הייתה של הדיירים בכניסה האמצעית – שהתחלקה בין שתי הערים... ובתוך אי הבהירות הזו יעקב בחר ללכת עם חבריו לנוער העובד ביד אליהו בעוד אחותו עליזה העדיפה את קן בורוכוב בגבעתיים.

למרות השאיפה של יעקב להתקבל ליחידה הסרטה בשרות הצבאי, הפרופיל הקרבי שינה את התוכניות והוא מצא את עצמו בקורסי הפיקוד של הנדסה קרבית. יעקב לא ויתר בקלות ומצא דרך להתנות את התקדמותו לקורס קצינים בקבלת תפקיד של קצין חינוך של בסיסי ההדרכה של חיל ההנדסה. מי שסייע לו ליצור את התפקיד היה מפקד הבסיס, איש גבעתיים מיכאל צוק (רייצ'וק). במסגרת פעילותו כקצין חינוך הקים את "להקת הפלסים" של חיל ההנדסה (הנשמות הטהורות) והבמאי שנבחר, היה

המשך בעמוד הבא

הבמאי יעקב גרוס, אחיה של עליזה ברקאי, נפטר ביום רביעי בשבוע שעבר בבית החולים בילינסון לאחר שחש ברע, והוא בן 67. גרוס היה במאי סרטי תעודה ארכיוניים, וחתן פרס מפעל חיים על תפקידו כחוקר ומשמר הקולנוע העברי מטעם סינמטק ירושלים והפורום לשימור הזיכרון האודיו-ויזואלי בישראל. להלן כחבה על מפעל חייו שפורסמה לפני שנים אחדות.

בכותרת האתר של יעקב גרוס, חוקר תולדות הסרט העברי, עומדת השאלה: "מאיפה באתי ולמה אני הולך אחורה?" ולאחריה בא רמז – "קצת סבלנות וגם העתיד יהיה עבר..." תפיסת עולמו של יעקב גרוס לא שגרתית ומעידה על עיסוקו ההיסטורי בחקר תולדות הארץ על פי תיעוד חזותי מצולם ובעיקר מוסרט בסרטי קולנוע

האבן שגרוס חצב ביום הריסת אולפני גבע

הכל התחיל ב"סרטי גבע" בגבעתיים. אביו נתן גרוס היה הבמאי בקבוצה המייסדת של "חדשות גבע" בראשית שנות ה-50 ועמד בראש מערכת היומן הקולנועי. עד מהרה הפך נתן לבמאי השכיר הראשון בישראל, כאשר הציבור ראה חדשות מצולמות ביומני קולנוע, שהוצגו לפני הסרט העלילתי. ועל אף שהחדשות" הגיעו לבתי הקולנוע חודש ויותר אחרי המאורעות, רק באמצעות היומנים אפשר היה לראות את מה שכל ילד יכול לראות היום מיד – בטלפון הסלולרי שלו.

את חווית ההסרטה יעקב לא זוכר, אבל באמצעות הסרטים בהם צולם התעוררו זיכרונות הילדות למקומות ולאנשים שהיו בסביבת חייו. "לא מעט פרקים בחיינו מתועדים במצלמה" אומר גרוס, "ולמרות

מפעל החיים של יעקב גרוס ז"ל – המשך

שחקן צעיר בראשית דרכו – יוסי אלפי. הקשר בין יעקב גרוס ליוסי אלפי נשמר עד היום בשיתופי פעולה מיוחדים בתוכניות "מספרי סיפורים" בתיאטרון גבעתיים.

בתקופת עבודתי באוניברסיטה, סיפר, היו כמה מבצעים גדולים של איסוף סרטי ארכיון וסיוע לתוכניות טלוויזיה, כמו "עמוד האש". פרויקט שאני מלווה עד היום בארכיון הישראלי לסרטים ובגנוז המדינה, הוא שימור אוסף נתן אקסלרוד ויומני כרמל. במשך 40 שנה נעשו הרבה דברים חשובים מאוד להצלת ושימור האוסף, ועדיין המשימה רחוקה מלהיות מושלמת וזמינה בצורתה המקורית לציבור. זו בעיה תקציבית, וחבל שאוסף זה וגם אוספי היומנים של שנות ה-50 וה-60 של "גבע" ו"כרמל הרצליה" לא מטופלים ומונגשים לציבור.

אפשרויות חדשות נפתחות...

יעקב גרוס הוא חתן הפרס למפעל חיים של פסטיבל הקולנוע ירושלים והפורום לשימור הזיכרון האודיו-ויזואלי בישראל. ב-2008 זכה להיות יקיר האיגוד הישראלי לארכיונאות ולמידע, תחום לו הקדיש יותר מ-40 שנה. ב-1974 הצטרף לצוות שהקים את ארכיון הסרטים של האוניברסיטה העברית בירושלים הקרוי ע"ש סטיבן שפילברג.

בראשית שנות ה-70, סיפר גרוס, לא היו ארכיוני סרטים בישראל, אפילו בטלוויזיה הייתה רק "ספרייה" ולא ארכיון שידע לטפל בסרטים. המקצוע הכי קרוב היה ספרנות, וזה קרוב משפחה רחוק למדי. גם הנסיבות שבהן הוחלט לקבל אותי לעבודה באוניברסיטה, ללא כל ידע וניסיון מקצועי, לא אפשרויות היום. אמנם הייתי בוגר האוניברסיטה בחוגים לתולדות האמנות ותיאטרון, והשתלבתי גם במכון ליהדות זמננו, אבל זה לא מספיק לנהל ארכיון. מה שעמד לזכותי היו הקשרים מימי ילדותי ונעוריי עם אנשי קולנוע רבים שיסייעו בהשגת אוספי הסרטים שהיו אצל יזמים

ומפיקים רבים בגוש דן.

מדי שנה, סיפר, אני מצליח לטפל בחמישה עד עשרה סרטים. אותם אני מציג בכל הארץ. התקציבים שאפשר לגייס הם זעומים ורוב העבודה נעשית ללא שכר כספי כששכר האמיתי הוא ההנאה הצרופה בעיסוק זה. האספנות שלי היא יוצאת דופן, כי העבודות שלי נתרמות מראש לארכיונים. שכמובן מקל על השגת סרטים רבים "הכלואים" בארכיונים רבים בעולם ומצריכים שתופי פעולה בין הארכיונים.

הזיכרון החזותי של המאה ה-20

את הדרך לארכיוני העולם התחלתי באמצע שנות ה-90 במיזם מטורף שקראתי לו "הזיכרון החזותי של המאה ה-20". באותה תקופה האינטרנט היה איטי למדי, ואף על פי כן האמנתי שאפשר יהיה להנגיש את אוצרות הקולנוע הארכיונים לציבור בכל העולם. האיש שהתגייס למימון התוכנית שיזמתי היה המיליונר זיאן פרידמן, מחלוצי התקשורת המודרנית בעולם, בסיועו הגעתי לארכיונים ברחבי העולם, הכרתי את האוספים ובחנתי סרטים רבים שעניינו אותי בנושא ארץ ישראל.

אבל המטרה העיקרית - תיעוד המילניום-לא הושגה. תכננו אותה לשנת 2,000, אבל, האינטרנט היה איטי, ובמקרה הטוב אפשר היה להעביר קובץ של סרט קצר באיכות ירודה – בתוך 10 שעות... פעולה שלוקחת היום שתיים-שלוש דקות לקבצים בגודל דומה.

ובכל זאת תקופה זו הייתה משמעותית מאוד מבחינתו של גרוס, כי פתיחת הארכיונים והמידע שהיה רשום אז בכרטסות ומיקרופילם, אפשרו גישה לסרטים רבים שהיו סגורים בקופסאות פח. ב-1991, ימי הגלסנוסט, נסע לברה"מ לאתר את הסרט "חיי היהודים בא"י" משנת 1913. הסרט היה ידוע, אך לא היה ידוע היכן יש עותק

סוף בעמוד הבא

מפעל החיים של יעקב גרוס ז"ל – המשך

זיכרון ילדות – אריק ה'קוסס'

כשאריק התחיל את עבודתו בבית התרבות הייתי ילדה בת עשר. מאד סקרנית, נהגתי לשוטט ברחבי הקיבוץ לשחק, לראות מה חדש, דבר לא נעלם מעיני. ההורים לא דאגו, הסביבה היתה בטוחה.

באחד הימים אחר הצהריים ראיתי שדלת בית התרבות של הקיבוץ פתוחה. הסקרנות אחזה בי ונכנסתי. התמונה שהתגלתה לעיני היתה אריק עומד על סולם גבוה ומורח בחומר לבן חלק מהקיר. הכרתי את אריק, הוא היה המורה שלי לציור בבית ספר.

נכנסתי ושאלתי אותו מה הוא עושה. אריק הסביר לי כי הוא עומד לצייר על הקיר בטכניקה מיוחדת. לא הבנתי מה זה טכניקה ומה הוא מתעתד לעשות אבל מאותו יום, בכל יום פקדתי את בית התרבות לרוב לבד ולעתים עם חברות. הציור פחות עניין אותי אולם הטכניקה ריתקה אותי. אריק שראה כי אני מגיעה בכל יום התחיל להסביר. סיפר שנסע לאיטליה על מנת ללמוד כיצד לצייר על קירות. הסביר לי שהוא מתכנן את השכבות מראש על הנייר ואיך הוא מגלף את שכבות הטיח הצבעוניות שמרח עד שמגיע לצבע המבוקש. שאסור לעשות טעויות, שכל הציור תוכנן מראש על נייר ועוד.

וכך נשארה בזכרוני תמונה - אריק עומד על סולם עם בגדים מלוכלכים, בדרך כלל בטיח לבן, עם הגב אלי, מתאר ומסביר מה הוא עושה. ולאט לאט מתגלה תמונה. בעיני הצעירות של אז הוא היה קוסם.

שרה בארי

שלו. החיפוש החלו עוד בשנות ה-70 בימי הסדרה "עמוד האש" אך רק ב-1997 התגלו התשלילים במרכז הלאומי לקולנוע בצרפת. "זו היתה התגלית החשובה ביותר בכל שנות עבודתי" תיאר גרוס, שהיה שותף לשחזור ושימור הסרט בתקציב צנוע של 30 אלף יורו שתרמה ממשלת צרפת לכבוד חגיגות ה-50 למדינת ישראל. לסרט הכנתי פסקול בתקציב מצומצם ובקריינות של יהורם גאון.

סיפורה של שכונת בורוכוב

לצד האיסוף והשימור הארכיוני, בייס ויצר יעקב גרוס סרטי תעודה ארכיונים המשלבים קטעים נדירים מאוצרות הארכיונים. סרטים קצרים המלווים תערוכות, חגיגות של יישובים ותיקים ועוד. אחד מסרטיו הוא:

"בורוכוב – השכונה מעבר לואדי" הופק במלאת 85 לגבעתיים - סיפורה של שכונת הפועלים הראשונה בארץ ישראל מובא מפי ותיקה, בני דור המייסדים. שכונת בורוכוב היא הגרעין שממנו צמחה העיר גבעתיים. אנשיה יצרו רקמת חיים מרתקת בכל התחומים: חיי תרבות וחברה עשירים, פעילות חינוכית יוצאת דופן, עשייה כלכלית וקואופרטיבית, ופעילות ביטחונית חשאית שתרמה להקמת המדינה. סיפורה של שכונת בורוכוב מהווה מופת לעשייה החלוצית וליזמות בארץ ישראל.

במסגרת פעילותו בגבעתיים, יזם ומימן יעקב גרוס תערוכה של סרטים ותמונות בשם "נפרדים מגבע" רגע לפני שהרסו את האולפנים. לתערוכה שהתקיימה ב-2011 הגיעו אלפי מבקרים והיא סוקרה בתקשורת. בימים אלה הושלם בניין 'מגדלי גבע' ועל חזיתו מתנוססת מצגת זיכרון מרשימה של חלוצי תעשיית הסרטים בישראל. יעקב גרוס היה שותף לרעיונות ולאיסוף התמונות להכנת המצגת, שהופקה בשיתוף קבלני הבנייה ועיריית גבעתיים.

ערך אבנרון

באדיבות אחותו, חברתנו, עליזה ברקאי

אריק ראובני לקדנציה שלישית

המים שתעסיק אותו לא מעט בקדנציה הקרובה. העלייה הצפויה במחיר המים לחקלאות בעמק הירדן, עלולה להביא להעלמותם של חלק מהגידולים המוכרים בעמק ולהקטין את רווחיותם של האחרים. בשנת 2017 תהיה עליית מחיר המים בשיעור של 26 אגורות לקוב והיא תחול כנראה מ-1.5.17. במידה ויישום החוק יימשך מספר שנים נוספות, יועלה מחיר המים ב-17 אגורות נוספות לכל שנה במשך ארבע שנים נוספות.

אני לא מתאפק ושואל את אריק לגבי בנו הצעיר **אורן** (30) שסיים לימודי חקלאות במכללת תל חי וקיבל על עצמו את ניהול המטעים הסובטרופיים (מנגו ואבוקדו) של אשדות, אחרי תקופת התאקלמות קצרה מאוד. לשמחתי, רוב ילדי ונכדיי חיים באשדות, אומר אריק, אני גאה על כך ונהנה מזה. אורן, שבחודש מאי הקרוב יישא את בח"ל **יעל** לאישה, בחר להישאר באשדות ולקחת אחריות על מגזר המטעים הסובטרופיים, שזו משימה כבדה מאוד. אישית אני שמח על בחירתו, אך אם היה בוחר משהו אחר, הייתי מכבד זאת באותה מידה. אורן מרבה להתייעץ איתי, ואני שמח לתרום לו מניסיוני רב השנים.

אבנרון

בתום דיון סוער ובהתנגדות של מספר משקים נבחר לפני כשבוע **אריק ראובני** לקדנציה שלישית כמנכ"ל אגודת המים של עמק הירדן. אריק ראובני, שהחליף בזמנו את אריק בלקינד, סיים שתי קדנציות בנות חמש שנים כל אחת, ובסך הכל עשר שנות כהונה.

אריק שחפץ להמשיך בקדנציה נוספת, נפגש עם הנהלות 12 המשקים חברי האגודה, ושכנעם לבחור בו. הצגתי את המשימות שעל הפרק והסברתי את יתרונותיי בהשגתן, ולמרות קמפיין שניהלו נגדי, הצלחתי לשכנע את רוב המשקים לתמוך בי. לאחר שנפגשתי עם הנהלות כל הקיבוצים, שבעה משקים מתוך 12 הבטיחו לי מראש את תמיכתם (ההצבעה היא חשאית ולכן קשה לערוך שך אמנם היה), משק נוסף שלא התחייב מראש לתמוך בי, הצביע בעד, והשאר נמנעו או הצביעו נגד. אני מכבד את הבחירה של כל משק, אומר אריק, אך מה שצרם את העין היה הקמפיין המכווער שניהלו נגדי שניים-שלושה אנשים, שאף הציעו לי הצעות כדי שאפנה את מקומי. לשמחתי הקמפיין נכשל, ולדעתי גם לשמחת חקלאי העמק, שיודעים היטב למה.

רציתי בתפקיד מוסיף אריק, על מנת לטפל בהתאמות לתיקון 27 לחוק המים ובכדי להשלים דברים שהתחלתי בהם, כגון השלמת מפעל ההשבה לקולחין שבנייתו החלה לפני כ-6 שנים והשלמתו יכולה להביא לעדנה לחקלאות העמק. מאידך לקחתי בחשבון אפשרויות אחרות ובמידה ולא הייתי נבחר, לא הייתה לי בעיה להשתלב בכמה הצעות עבודה מעניינות, שהוצעו לי. הקמפיין שנוהל נגדי לא היה פשוט, מודה אריק, מאידך אני שמח מאוד על האמון המחודש שקיבלתי, ומקווה להציע את האגודה להישגים משמעותיים נוספים בעתיד.

לאחר שנבחר לקדנציה שלישית מתכוון אריק לפעול במלוא המרץ לטיפול בבעיה המרכזית המעסיקה את חקלאות עמק הירדן והיא ביצוע התאמות לתיקון 27 לחוק

הירדן זורם לאט מדי

לכך המשך גם באזורים נוספים כמו עמק הירדן והבקעה.

תכנית אב לנהר הירדן וסביבתו

בשנים האחרונות, נעשים מאמצים רבים, בעיקר במישור ההסברתי והתכנוני, לשיקום הירדן הדרומי שמצבו הידרדר עם השנים הן בכמות המים הזעומה שזורמת בו (כ-30 מיליון מטרים מעוקבים בשנה לעומת 1200 מלמ"ק בעבר) והן באיכותם ומליחותם. לפרויקט שיקום נהר הירדן שותפים רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי, המשרד לשיתוף פעולה אזורי ורשות עמק הירדן (JVA). רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי מובילה תוכנית אב רב-תחומית לשיקום וטיפול הירדן הדרומי וסביבתו העוסקת בשימור, פיתוח נופי, והיבטים רבים נוספים שתכליתם לראות את הירדן הדרומי כמרחב כפרי חקלאי וטבעי, בו נשמרים, משוקמים ומטופחים ערכים ייחודיים לאזור זה, כאשר הדגש ניתן להחייאת נהר הירדן וסביבתו, תוך טיפוח ושיקום בתי גידול, גופי מים ושטחים טבעיים, כבסיס כלכלי ואמצעי לשמירה על רצף שטחים פתוחים. השיקום והפיתוח הסביבתי, מסבירה **חגית אורבך** (טירת צבי) מרשות ניקוז ירדן דרומי, יתרמו לרווחת תושבי האזור ויהוו נדבך וגשר לשיתופי פעולה חוצי גבולות.

מתקן טיהור השפכים בביתניה, המשותף למועצה האזורית עמה"י ועיריית טבריה פועל מזה כשלוש שנים ומביא את השפכים המטוהרים לדרגה שניונית (בעתיד שלישונית) המהווה שלב חשוב בתהליך ניקוי הנהר, אלא שאין בכך די, משום שביובים רבים באזורי הרשות הפלסטינית ובממלכת ירדן, שאינם אלא בורות ספיגה, ממשיכים לזרום חופשי לירדן ולזהמו. עד שלא ישתנו סדרי בראשית והירדן יהיה נקי לכל אורכו, אומר אדם וודל (בית זרע) רכז אזורי של אגן ניקוז ירדן דרומי מטעם 'אקופיס', המצב לא ישתפר, וכולנו פה

המשך בעמוד הבא

שרידי מפעל החשמל- דבר לא השתנה

ביום חמישי 9.2.17 התקיים בנהריים טקס לציון 20 שנה לרציחתן של שבע נערות, תלמידות כיתה ח' מבית הספר 'עמית שחר' בבית שמש. יום לפני הטקס פורסם באתר 'ואללה' שרוצחן של הבנות, אחמד דקאמסה, עומד בתוך שבועות ספורים לסיים את עונשו ולצאת לחופשי בתום 20 שנות מאסר בלבד, שגזר עליו בית דין צבאי בעמאן. ארוע זה ממחיש במידת מה את הפער בין הציפיות הגבוהות שהיו בישראל ערב חתימת הסכם השלום עם ירדן בשלהי 1994 לבין המציאות המינורית למדי בשטח. ב-2019 עומד לפוג תוקפו של הסכם נהריים-בקורה המאפשר ביקורים באי השלום ללא צורך בדרכון וייחתם הסכם חדש, בתקווה שיחולו בו כמה שינויים מתבקשים נוכח הנסיבות, כמו פתיחת אזור מפעל החשמל ההיסטורי של רוטנברג לביקורים, והפיכת תל אור וסביבותיה, כולל האגם המיובש לאזור לסחר חופשי שבטבורו פארק חוצה גבולות, אתר צפרות, בתי מלון ואטרקציות נוספות שלא מומשו בשל פערים בין הצדדים. אם לשאוב עידוד לקראת העתיד לבוא, הרי שבשנתיים האחרונות הולכים ומתהדקים הקשרים בין ישראלים וירדנים משני צידי הירדן הגבול, בעיקר באזור עמק המעיינות, שם מתגוררות אוכלוסיית קבע ירדנית העוסקת בחקלאות ומסחר, ומקווים שיהיה

הירדן זורם לאט מדי - המשך...

הם פרי יוזמות של אנשים פרטיים אשר מסרבים להחשף. בעמק המעינות לעומת זאת, משכילים בסבלנות רבה, צעד אחר צעד, לייצר מרקם עדין של קשרים המתמקדים לפי שעה בעיקר בתחום הגנת הצומח.

נושא שמעיק על מגדלי תמרים משני עברי הנהר, הוא התפשטותו של מזיק אלים ביותר למטעי התמרים הקרוי 'חיפושית הדקל האדומה', שפוטנציאל הנזק ממנו מהווה סכנה לקיום הענף בישראל וגם בירדן. חיפושית זו, שכושר נדידתה עלול להגיע ל-30 ק"מ ביום! קודחת חור בגזע התמר, לתוכו מטילה ביצים, מהן מתפתחים אלפי זחלים שנוברים בתוך העץ בשקט מופתי, ומביאים להשמדתו המוחלטת.

לחידקונית, אומר **ציון דקו** (מושב ירדנה), מנהל 'חוות עדן' למחקר ופיתוח מטעם המועצה האזורית עמק המעינות, אין גבולות תרתי משמע ולכן, עוברת בקלות ללא צורך באישורי מעבר. פעולות מחקר הנעשות בצד אחד בלבד, מדגיש דקו, אינם פתרון יעיל, מאחר שעצים שאינם מטופלים, ימשיכו להוות מוקד למשיכת המזיק והבעיה לא תיפתר.

מו"פ עמק המעינות ערך מחקר מקיף שתכליתו לתת תשובה לגילוי מוקדם של עצים נגועים בזחל החידקונית ובו זמנית להדברת המזיק מבלי לפגוע בעץ. תוצאות מחקר אלה מעניינות מטבע הדברים גם מגדלי התמר בצד הירדני, ובצד הישראלי מעוניינים בחילופי מידע שוטף עימם, על מנת ללמוד ולעקוב מקרוב אחר תנועתה ופעילותה של החידקונית בשני צידי הירדן.

המשך בעמוד הבא

באותה סירה. עובד יבין (מושב מולדת) מנכל רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי, מדבר על הצורך בתפיסה כוללת שמעמידה בראש סדר העדיפויות את צרכי תושבי האזור כמפתח לשיקום הנהר, מהלך מכריע שיועיל לא רק ככלי לשימוש יעיל במי הירדן, אלא כדרך ליצירת שכנות טובה.

רשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי מובילה בשנים האחרונות מהלך שתכליתו להביא לשיקום הירדן הדרומי בקטע שבין סכר דגניה ועד שפך נהר הירמוך לירדן ועד הקו הירוק. למשימה זו חברו משרד החקלאות, המשרד להגנת הסביבה, המשרד לשיתוף אזורי, רשות המים, מוא"ז עמק המעינות ועמק הירדן, הערים בית שאן וטבריה וגורמים נוספים ממשלתיים וציבוריים.

השלב הבא בשיקום הנהר מנהריים ודרומה, בהנחה שיוסדר נושא הביובים, כולל תכנית אב נופית-תיירותית שתיתן מענה לשמירה על ערכי הטבע והנוף ושיקום הנהר, בד בבד עם פיתוח נופי והקמת מיזמים תיירותיים. עד הכוונה ליצור שמורת טבע עם דגש על עופות מים וציפורים באמצעות הצפת חלק מהאגם המיובש ותעלות המים, וכן שימור חלק ממבני הישוב תל אור שפונה ב-48 ולהפכם לבתי אירוח אקולוגיים, הקמת מרכז מבקרים בתחנת הכוח עצמה וכן פיתוח אתרי מורשת ותרבות מהגשר הרומי החאן ובית המכס. על אלה עמלים אנשי מקצוע במועצות האזוריות עמק הירדן ועמק המעינות וגופים נוספים אך יהיה קשה ליישם כל עוד לא תשוקם התשתית הביובית.

חקלאות כמנוף

דומה שבנסיבות ובאילוצים הקיימים, אין טבעי יותר משיתופי פעולה חקלאיים שעשויים לסייע ביצירת שכנות טובה ואמון הדדי. מעניין שדווקא במועצה האזורית עמק הירדן, לה גבול משותף עם ירדן המשתרע בין תל קציר ועד נהריים, זה לא קרה עד היום. **רון יצחקי** (קיבוץ כנרת) רכז הועדה החקלאית של עמק הירדן לא מכיר שיתופי פעולה חקלאיים עם ירדן, ואם ישנם כאלה,

הירדן זורם לאט מדי - המשך...

ישראל- ירדני ענק. באמצעות גשר, המוקם ממש בימים אלה, יעברו סחורות ובני אדם מצדו הירדני של הגשר ומשם לעולם הגדול. אזור התעשייה נועד להעמיק את הקשרים הכלכליים והמסחריים בין שתי המדינות ולהרחיב את אפשרויות התעסוקה לטובת תושבי האזור.

"שער הירדן", אומרים גורמים מעורבים, יהווה מעין 'בועה' בתוכה יוכלו ישראלים וירדנים לעבוד יחד ללא צורך במעבר גבול. הפארק נמצא על נתיב תחבורה ראשי המחבר בין ערים ראשיות בירדן (עמאן ואירביד) לנמל חיפה, מה שיהפוך אותו לאטרקטיבי מאוד לחברות המפתחות קשרי מסחר בירדן ובמזרח הקרוב. היזמים מעריכים שלא ירחק היום וסחורות מירדן יועמסו על קרונות 'רכבת העמק החדשה' ומשם לנמל חיפה.

שיתוף פעולה מעניין, שהוא בחזקת 'סנונית ראשונה', נרשם בתחום החינוך. לא מכבר הגיעה לעמק המעיינות קבוצת מורים מירדן ובמהלך הביקור דנו הצדדים בהעמקת הקשר ובבניית תכניות לטווח הנראה לעין, ובקרוב ממש, מתוכננת להגיע קבוצת תלמידים מירדן ללמידה משותפת עם תלמידים מעמק המעיינות. גם בתחום הספורט נרשם תקדים כאשר קבוצת רצים מירדן נטלה חלק במרוץ חצי מרתון עמק המעיינות שנערך בדצמבר האחרון.

למרות שהירדנים לא יאמרו זאת בפומבי, לצד המפגשים המסקרנים, ישנם חששות אצלם עד כמה להתקדם עם הישראלים, ובעיקר מה יאמר על כך 'האח הגדול'. דבר המפגשים נשמר על פי רוב בסוד, ורק מתי מעט יודעים על קיומם. מפגשים גלויים ומוחצנים, אומרים 'יודעי דבר' עלולים להביך את הירדנים ולמרות שהסכם השלום מצוי עמוק בשנתו ה-23, התקשורת הירדנית הרשמית נמנעת כמעט לחלוטין מלסקר שיתופי פעולה מחשש לתגובות עוינות בעולם הערבי.

סוף בעמוד הבא

כדי למסד את הקשר, הוקמו צוותים משותפים של אנשי מקצוע משני עברי הנהר שנפגשים לעיתים מזומנות ומחליפים מידע בנושא, וכך הולכת ומתגבשת מדיניות בינאזורית לטיפול במזיק.

נושא חשוב לא פחות, הקשור בהדברה הביולוגית הוא 'פרוייקט התנשמות' אותו הוביל פרופ' יוסי לשם ומנוהל היום על ידי חברת בי.או.בי. בשדה אליהו. מדובר בתיבות קינון תוצרת המפעל 'המושכות' אליהן תנשמות. העופות החרוצים הללו צדים את המכרסמים במלוא המרץ, והתוצרת החקלאית מגיעה לצרכן נקיה וללא חומרים 'נלווים'.

לא מכבר התארכה בעמק המעיינות משלחת של אנשי מקצוע ירדנים בתחומי החקלאות והמים, לדיונים שכותרתם פיתוח חקלאות מתקדמת וברת קיימא לאורך הירדן הדרומי. הוסכם על המשך והרחבה שיתוף הפעולה בתחומים שיאפשרו ניצול יעיל של מי הנהר המשותף. המפגשים יוצרים אינטרקציה חיובית, מדגיש דקו. דבר גורר דבר והיום מתנהל שיח משותף על גידולי חממה, תחום שעשוי להביא להם לירדנים יבולים גבוהים ואיכות משופרת. במסגרת המו"פ גם פתחנו בחוות עדן בית ספר ללימודי חקלאות, כאשר החזון הוא שתלמידים משני צדי הנהר ילמדו יחד.

'שער הירדן' - להעמקת קשרי המסחר

פארק התעשייה 'שער ירדן' שעומד להחנך בקרוב אחרי עיכוב של שנים (היוזמה נרקמה בתקופתה של יעל שאלתיאלי כראש המועצה האזורית בקעת בית שאן) הוא דוגמה בולטת לשיתוף פעולה מסחרי כלכלי המונע מאינטרסים משותפים. ועדת שרים בראשות המשנה לראש הממשלה דאז, סילבן שלום, קיבלה החלטה על הקמת אזור תעשייה ישראל-ירדני המבוסס על עיקרון של סחר חופשי בין המדינות כאשר במסגרתו ינתן פטור ממכס למוצרים שיוצרו באזור התעשייה ויוצאו לארה"ב.

על שטח של כ-1000 דונמים, רבע מהם בשטח ישראל (סמוך לטירת צבי) והשאר בממלכת ירדן, מוקם פארק תעשייה

הירדן זורם לאט מדי - המשך...

משותפים ישראלים-ירדנים מחווירה בשיממונה. בעוד כניסת מבקרים מישראל לאי השלום מתקיימת כסדרה ועל פי הנהלים, המעבר אל תחנת הכח של רוטנברג, שבחודש יוני הקרוב ימלאו 85 שנים לחנוכתה, אך נמצאת מחוץ ל'משטר המיוחד' שהוכרז בנהריים, אסורה תכלית האיסור. הסיבה לכך היא ששטחים אלה, המהווים נדבך מרכזי במורשת החשמל של ארץ ישראל, אינם כלולים בהסדר הישראלי ירדני, ולמעט ביקור יחיד שנערך לפני כעשרים שנה עבור ילדי נהריים, מסרבים הירדנים בעקביות להתיר ביקורים מסוג זה, בתואנה של שטח צבאי.

ארגון 'אקופיס' (ידידי כדור הארץ בשמו הקודם) המשותף לישראל ירדן והרשות הפלסטינאית בניהולו של עו"ד גדעון ברומברג, עמל מזה עשור ויותר על הובלת מהלך אסטרטגי שתכליתו ביטול או צמצום הנוכחות הצבאית והפיכת אזור מפעל החשמל והישוב הישן יתל אורי ליפארק חוצה גבולותי ישראל ירדני שעל פי הערכות עשוי להביא אליו כחצי מיליון מבקרים בשנה ופריחה כלכלית חסרת תקדים. יוזמה זו נתקלת בקשיים, בעיקר ביורוקרטיים, ולא נראה שתמומש בשנים הקרובות. העובדה ששטח מפעל החשמל של נהריים והישוב תל אור הסמוך אליו, אינם נגישים עבור ישראלים, ומבקרים בכלל, הוא אבסורד הזועק לשמים והמקום מחליד בשיממונו כמעט שבעים שנה. ועוד אבסורד קטן: בשנים האחרונות ניטע בשטח 'אגם נהריים' המיובש, עליו מתוכנן לקום פארק חוצה גבולות בהשקעה של מיליונים, מטע תמרים ירדני (מזן מגיהול) בן כמה מאות דונמים, שעל פי השמועה מקור חומר הריבוי שלו הוא מעבדה ידועה בישראל. מהלך הנטיעה עומד לכאורה בסתירה להסכם ההבנות שנחתם בין ראשי ערים ומועצות מישראל וירדן בשנת 2007, אך לצערנו לא התקדם לשום מקום. אנשי 'אקופיס' טוענים שהירדנים מודעים לכך, ונטיעת התמרים לא תעכב תוכניות עתידיות. ימים יגידו.

אבנרון

דוגמה ליוזמה שטורפדה היא תחנת הרכבת של נהריים המצויה באי השלום- שטח שעבר בהסכם השלום מריבונות ישראלית לירדנית וקיבל מעמד מיוחד. ארגון 'אקופיס' גייס תרומה נדיבה מאיש עסקים גרמני לטובת שימור התחנה, שהיא היחידה בארץ ישראל שנבנתה על פי ארכיטקטורת הבאוהאוס, ועל קירותיה חרוטות כתובות גראפיטי מעניינות משנות השלושים והארבעים. הוקם צוות ישראלי ירדני שהחל בעבודת השימור, אלא שאז, לטענת ראשי אקופיס, הודלף הדבר לתקשורת. כתוצאה מכך קיבלו הירדנים 'רגלים קרות' וחדלו להגיע. העבודות פסקו לחלוטין והתרומה הושבה לבעליה.

אי של שלום?

תחנת הרכבת של נהריים - הכסף הוחזר לתורמים

'אי השלום' הוא כינויו של שטח שגדלו 830 דונם, שבעקבות הסכם השלום עבר לריבונות ירדנית והוכרז בו 'משטר מיוחד' שמשמעותו שהשטח הריבוני שייך לירדן תחת אחריות הצבא הירדני, בעוד השטחים החקלאיים שהם על פי ההסכם בבעלות פרטית ישראלית, מעובדים על ידי חקלאי אשדות יעקב. ההסכם מאפשר ביקורים באי השלום ללא אשרת מעבר. באופן זה נכנסה בשנת 97 קבוצת תלמידות מבית שמש, ששבע מהן נרצחו מכדוריו של חייל ירדני ואחרות נפצעו.

מאז אותו אסון אוסר משרד החינוך כניסת תלמידים לשטח האי ורחבת החניה הגדולה שהכשרה במימון אמריקני לטובת ביקורים

בתי האבות בקיבוצים – תמי שניפר

מצורף מייל ששלחתי לח"כ איתן ברושי
אתמול 21/2/17:

איתן שלום,

מרשה לעצמי לפנות אליך - מתוך הערכה
לפעילותך בנושא.

על רקע הכתבה הקשה בנושא בתי האבות
בארץ - והתגובות בעקבותיה - עולה
ומתחזקת בליבי תחושה, שמלווה אותי כבר
מספר שנים, בנושא מצבם של בתי האבות
בקיבוצים... וחוסר ההגיון המשוע - בעמדת
משרד הבריאות כלפיהם..

מאד יתכן שכבר מאוחר מדי, וחלק גדול
מהסוסים ברחו... אבל קשה לי להמשיך
ולשתוק.

הקיבוצים לא חיכו לאף אחד, ובשנות ה-80
90 של המאה שעברה - רבים מהם הקימו
בתי אבות קטנים, לטיפול בחבריהם
המתבגרים - בתי אבות שהתאפיינו בטיפול
מסור בתוך הקהילה בסביבה חמה
ותומכת עם יחס מטפל/מטופל חריג
באיכותו.

בדרך כלל בתים אלה נבנו בלב החצר
הקיבוצית בנוף ירוק ופורח ואיפשרו המשך
קשר ישיר ויומיומי עם המשפחה,
החברים והנכדים.

כחלק מתהליך טבעי של פטירת חלק
מהותיקים, פתחו בתים אלה שעריהם גם
לדיירים חיצוניים מהסביבה. ואז באו
ונחתו "התקנות" ו"הפרוגרמות" ושאר מיני
תקנות שמוכתבות ע"י משרד הבריאות
ומתרכזות רובן ככולן בדרישות טכניות
/פיזיות של מ"ר ומערכות כאלה ואחרות.

אותו משרד בריאות שנותן דעתו לקורה
בבתי האבות הגדולים מצופי השיש... רק
לאחר כתבה בטלוויזיה. (לצערי הרב נחשפתי
באופן אישי למצב המזעזע של חלק
ממקומות אלה).

ובעקבות משרד הבריאות - הוסיף גם ממ"י
את "תרומתו" והטיל על חלק גדול
מהקיבוצים קנסות על שימוש חריג ...

כל זה - הביא ומביא לסגירת חלק גדול
מבתי האבות הקטנים בקיבוצים... וחיסולה
של פנינה אנושית כל-כך ייחודית
ואיכותית.

אני יודעת שמה שהיה נכון לפני ארבעים
שנה - לא בהכרח נכון היום - והיום חלק
גדול מהקשישים מעדיפים להשאר בביתם
עם מטפל זר. אבל זה לא מתאים לכולם, ויש
לא מעט מצבים רפואיים שזה פשוט לא
אפשרי.

ועל כן נכון היה להשאיר חלק גדול מבתי
האבות הקטנים בקיבוצים (לא בהכרח
בכל קיבוץ כבעבר) - וליצור עבורם
פרוגרמה מותאמת - שתתחשב במיקומם
ובמרחבים הציבוריים, המדשאות
והגינות הסובבים אותם. פרוגרמה
שתמקד בהקפדה על השירות הרפואי
הסיעודי המתאים ולא במספר המטרים
הרבועים.

אני מניחה שאתה מכיר את "בית דורות"
בגשר - פנינה אמיתית - ואתה מודע למה
שעליו לעבור.

חוסר ההגיון בדרישות המוצבות בפני "בית
דורות" - פשוט לא מתקבל על הדעת.

ונשאלת השאלה - האם באמת לא ניתן
לעשות כלום בנושא הפרוגרמה ???
אולי בעקבות הכתבה וההד הציבורי
שיצרה - מישהו במשרד הבריאות יתעשת??
ויבין את חוסר ההגיון בחיסול בתי האבות
בקיבוצים??

סוף בעמוד הבא

בתי אבות בקיבוצים - סוף

זהו רומן שופע הומור, טלנובלה חכמה וסקסית, זהו סיפור על תשוקות סוערות, מאהבות חשאיות, מאבקי ירושה....

המכתב : רומן / אורנה ראובן ויאיר אלדן

רומן מכתבים שמפגיש שני קולות, של אישה וגבר, במערכת יחסים אפשרית ובלתי אפשרית. סיפור אהבה שעשוי ממילים. רומן מפעים.

הפינה של טריסטאן / אביבית משמרי

רומן קולח, מלבב ורב-קסם, שמאיר לא רק את זיכרון העבר אלא גם את קסמו של ההווה.

גיבורים יפים בהיותם לא מושלמים, יפים בהיותם אנושיים עד כאב.

קוראת במקור: על אגדות עתיקות וחדשות / עליזה שנהר-אלרעי

פרופשור עליזה שנהר שבה לטקסטים שליוו אותה מימי ילדותה: מסיפורה של רבקה אִמְנוּ וסיפורו של רבי אלעזר עד "ימים ולילות" של ביסטריצקי ובעיקר סיפורים של עגנון (הסופר האהוב עליה). המשותף ליצירות הללו בין אם נכתבו לפני אלפי שנים ובין אם בעשרות שנים האחרונות שכולן כתובות בעיברית וכולן מובנות לקורא המודרני. זהו קסמה של העברית.

בטרם לכתי / ד"ר פול קלניתי

הרהורים בלתי נשכחים, מצְווי חיים על האתגר שבהתייצבות מול המוות ועל היחסים בין רופא למטופל, שכתב סופר מזהיר שלרוע מזלו היה בשני התפקידים: גם רופא וגם חולה סרטן ריאות שלב 4...

שבת שלום - ברוריה

ככלכלנית אני יודעת כי יש יתרון לגודל בניהול עסק, ומודעת היטב לעלות האחזקה של בית אבות קטן לקיבוץ בודד - אבל מאמינה שיש פתרון ביניים של בתים (מתוך אלה הקיימים) שישרתו מספר קיבוצים, וימשיכו להתנהל ברמה הקיבוצית המוכרת - רחוק מאותן "מפלצות ענק" מצופות שיש - עם מאות דיירים ...

בברכה,
תמי שניפר
אשדות יעקב אחוד

חשוב לציין שלמחרת המייל - ב- 8:00 בבוקר - איתן ברושי התקשר אלי - חיזק את דברי והציע את עזרתו (וציין כי ניתן לפנות אליו בכל ענין - ישירות וללא מתווכים - לטלפון האישי ..) גם זה קיים !!!

חדש על המדף

ארי פוטר והילד המקולל / ג'יי. קיי. רולינג

הסיפור השמיני כעבור תשע-עשרה שנים... מעולם לא היה קל להיות הארי פוטר, ובוודאי לא קל להיות הארי פוטר המבוגר, נשוי ואב לשלושה ילדים, עם אינספור שעות נוספות בעבודה במשרד הקסמים.

לא ביקשנו כנפיים / ונסה דיפנבאו ונסה שוזרת בפרוזה יפהפייה אמירות מכמירות לב בדבר אימהות, הגירה לא חוקית והחלום האמריקני בסיפור מטלטל על קורותיה של משפחה אחת.

הרומנטיקן / מריו ורגס יוסה

"מלודרה עסיסית על סקס, בגידות ונקמה (ושינגטון פוסט)

תמיר גל במקום הראשון

תודות

ברצוני להודות על ציון יום ההולדת ה-70 שערכו לי בהפתעה במסגרת מועדון 'פעמיים כי טוב'.

מאד התרגשי ושמחתי על האירוע.

תודה גדולה לדובי שושני על האירגון ולנטע גרינבאום על כל העריכה היפה וכמובן – למשפ' ראובני המאמצת שלי שגם לקחו חלק בהפקה ולראלי על הברכה המרגשת.

בחלק השני היתה מצגת יפה מאד של מסע הטיול של משפ' ראובני לניו-זילנד, שערכה, העבירה והסבירה לירון בצורה יפה ומעניינת.

תודה רבה לחברים שהגיעו למועדון להשתתף ולברכני.

אני מאחלת לעצמי רק בריאות ואושר.

מירה ל'ה שמייר

"איף דע אפה פא אואר דער.

**האנא'נות הכי טובות מתנאנות
על כינורות יסניט."**

לקראת תחרות הבישול הבינלאומית של תאגיד ISS שירותי הסעדה העולמי, בדנמרק בחודש מרץ 2017, התקיימה בבית הספר לבישול דן גורמה בתל-אביב תחרות השפים של ISS ישראל (נורקייט). השתתפו מספר שפים מהחברה: אלעד שירזי (המטבח המרכזי), אמיר ליברמן (המטבח המרכזי), **תמיר גל (KLA)**, שלום ביטון (פלקסטרוניקס), אלירן ידעי (אגן מכתשים), יוסי הודסמן (תעשייה אווירית), חנניה ביטון (משטרת כפר סבא), דורון אלטרס (שטראוס מים), יגאל נחמני (לאומי קארד), איציק פיינשטיין (אינטל קריית-גת).

השופטים היו השף שאול אדרת (מסעדת התרנגול הכחול) וזוכי מאסטר שף בעבר, השפים תום פראנץ ומסימיליאנו די מטאו, לצד צ'רלי פדידה (מנהל קולינרי ב-ISS ישראל), וחי שוורץ (מנהל פרויקטים וחדשנות בחברה, המכהן גם כיו"ר איגוד השפים הישראלי). **למקום הראשון הגיע תמיר גל**, שף בחברת KLA. תמיר יתחרה עם השף צ'רלי פדידה בדנמרק מול שפים מאירלנד, נורבגיה, דנמרק, טורקיה, ומדינות נוספות באסיה, מזרח אירופה ומערב אירופה.

בהצלחה בתחרות העולמית!

ההיסטוריה מתעתעת בנו

תמונתו ומעט פרטי חייו עלו על צג המחשב. אח"כ הקלדתי את שמו של גמליאל בעבור, ושום דבר לא עלה. סיפרתי זאת לבתו **זיוה בעבור-זהרהרי** שחיה היום באפיקים, ואני מקווה שהיא כבר תמצא את הדרך לשלוח את הפרטים למחנה עתלית, כדי שגם פועלו היוצא מן הכלל של אביה יישאר שם עבור הדורות הבאים.

ובימים טרופים אלו של פינוי עמונה, מעזים אלה המכונים "נערי הגבעות" לצייר צלבי קרס ולכתוב בלא מורא "מוות לציונים". אותי זה מקומם שבעתיים, כי ללא אותם ציונים שבנו עבור כולנו את המדינה הזו, והחיילים שחרפו נפשם במלחמות, לא היו אותם בריונים יכולים לחיות שם. אני סבורה שצריך לחוקק חוקים בעניין זה, וגם ליישם אותם; ויפה שעה, ואולי אף שעתיים קודם.

שתהיה לכולנו שבת טובה
עמליה דיין בת-ארי

ספרות

אצא האורה אפיויקה
יש לי היסטוריה
עם האורה אספרות
יש לי חשבון
עם האורה אאנאית
יש לי כימיה.

יורם טהר-אב

משחר נעוריי אני מאוד אוהבת סיפורים בכלל וסיפורים היסטוריים בפרט. עד היום. בימי א' אני לומדת ב"ביתנו" בשיעור של מוקי צור. מוקי הוא מספר סיפורים אגדי, והזכרון שלו, וכיצד הוא מגיש ומספר, מרתקים אותי ומדהימים אותי בכל פעם מחדש.

בשיעורים האחרונים דובר על הפלמ"ח ועל אנשי עליה ב' שפעלו בסוריה בשנות מלחמת העולם השנייה. תוך כדי כך נזכרתי שבתקופה בה נפתחו שערי הברזל של ברה"מ, וגם בארגנטינה היה מצב קשה שהביא לעליית יהודים, החלטתי שאני מראינת חברים שעלו מארצות שונות, וגם כאלה שהדריכו ועודדו את חניכיהם. כמו **ישעיהו פונדק**, שלא רק הדרך, אלא אף הכפיל את מספר הסניפים של תנועת "החלוץ" שהכשירה בקיבוצי הכשרה המוני חלוצים לקראת החיים הקשים שמצפים להם בארץ-ישראל. נזכרתי שבאותה תקופה ראיינתי את חברנו **גמליאל בעבור** יליד דמשק, שלמד בבית הספר "אליאנס" שמנהלו היה הסופר יהודה בורלא ואחד המורים היה אחיו של חברנו **ברוך גולדשמיט**, מה שהוביל את גמליאל וגם את חברנו **יוסף חלק** לקיבוץ גשר ואח"כ לאשדות.

גמליאל שהיה דמשקאי, סיפר בראיון על הקשיים והפחד פן יתגלו וחלילה יתלו בפיפך העיר, דבר שהצריך אותם לחשוב מחוץ לקופסא כדי לתכנן שהכול יעבור בשלום והעולים לא יתפסו בידי השוטרים המקומיים ויימסרו לידי השלטון הנאצי. בתוך הסיפור של גמליאל היה גלום סיפור על אחד מבני הדודים של אבי ואחותו של אבי, שהצליחו לברוח מהונגריה לטורקיה, שם פגשו את גמליאל שצייד אותם בבגדים, אוכל ושתייה, ומשם המשיכו את מסעם לא"י דרך ראש הנקרה. עכשיו זה עולה בי פעם נוספת, בעקבות סיפוריו המרתקים של מוקי צור על עבודתם של פעילי העליה בסוריה.

לפני שנים, כשבקרתי במחנה ההסגר של העולים בעתלית, נזכרתי שחברנו **פונץ ב"ק** ז"ל היה עצור שם. הקלדתי, ואכן שמו,

מי ומה באשדות

אליהו שבחר את שעת הצילום בקפידה רבה, וכדי להשיג עמדת צילום טובה אף טיפס על סולם. התמונה שצולמה בשנות השישים הראשונות, כאשר אגם נהריים היה עדיין רווי מים, דהתה במהלך השנים, ואיבדה מזוהרה וקיסמה. היום היא חיוורת, מטושטשת ונטולת ברק. האם ניתן לחדש אותה ולהדגיש את הצבעים שדהו? שווה בדיקה. בכל מקרה, במצבה העכשווי, התמונה היא יותר נטל מנכס.

רגע של עברית: בדיווחים שמועברים תדיר מזירת תאונה או פיגוע חלילה, משתמשים הכתבים במינוח 'נאלץ לקבוע את מותו'... אין ספק שמוות כתוצאה מתאונה או סיבה אחרת, הוא אירוע מצער ומעציב בכל קנה מידה, אבל ברגע שגורם מוסמך קבע את דבר המוות, הוא עשה זאת על פי קריטריונים רפואיים אובייקטיביים וללא אילוץ, ולכן יש לדעתי לומר, עם כל הצער שבאמירה כזו: 'קבע את מותו'.

ביום שלישי בשעה 18:08 נשלחה מאתר קהילה-נט הידיעה הבאה:
"שלום לכולם, משעות הבוקר עומד כלב שחור עם רצועה אדומה על גג ביתם של עמי ודוד אלתר ואיננו יודע כיצד לצאת. מיבב ומסכן". כעבור שעה קלה החלו להגיע מתנדבים שהציעו את עזרתם לחלץ את המסכן. הגיבור שהוריד את הכלב מהגג והשיבו לבעליו הדואגים היה השכן ממול, **עמית ניב**, שהרהיב עוז לטפס על גג הרעפים כדי להציל נפש כלבית אחת בישראל. הכלב שהושב לבעליו בריא ושלם, שייך לגיל וקרן, סניף מקומי של משפחת אלתר העניפה, שלא ידע להסביר את הסיבה בגינה טיפס כלבם כה גבוה. כעבור שעה קלה התקבל חז"ש: **"נמצאו בעלי הכלב. תודה למי שהציע עזרה"**.

סוף בעמוד הבא

אורי בץ צדק כנראה כשצינן את התלהבותנו מגשמי דצמבר ואכן ינואר שהיה חודש קר מאד אבל הרבה פחות גשום, וכך פברואר שהולך ומסתיים בקול ענות חלושה, משאירים למרץ סיכוי קלוש בלבד להציל לנו את החורף. מי שהרוויח בגדול מגשמי דצמבר היו גידולי השדה שנהנו ממנת מים יפה שלא הצריכה השקיות מלאכותיות. בין גידולי השדה שנתן קפיצה עצומה קדימה הוא **העכוב** שבעקבות שינויים אגרוטכניים מניב השנה יבולים הגבוהים פי שלושה! ממה שידענו עד כה. **מיכאל לוי** שהכניס את העכוב לאשדות חש גאווה. מאז ומתמיד הוא האמין בגידול, והשנה רואה סוף סוף ברכה בעמלו. מאחר והשיטות התקדמו, לא נותר לי הרבה מה לעשות בשטח, אומר מיכאל, שמרגיש שהוא הקמע של הענף.

הנסיעה על כביש 90 בקטע שבין צמח לאשדות הפכה לאחרונה לסיוט של ממש. קטעי כביש משובשים, רצופי מהמורות. לא תענוג גדול. גם כך הכביש צר מלהכיל, ותחום בגדרות בטיחות - עדות לתאונות הרבות שהיו בו וקיפדו חיי אדם. כלל יסוד אומר שתקציב ממשלה יש לנצל עד תומו, שאם לא כן ייגרע ממנו בשנה הבאה, ולכן אפשר לראות פעילות כבישית מואצת בשלהי השנה ופעילות מינורית עם ראשיתה של שנת תקציב חדשה. נתיבי ישראל שהיא יורשתה של מע"צ, עושה כפי יכולתה ותקציבה למען הרחבת והטבת תשתיות התחבורה, אבל זה אף פעם לא מספיק, כי כמות כלי הרכב נמצאת בקו בעליה מתמיד. נקווה שהחברה תעמוד בדיברתה ותחדש את הקטעים המועדים לפורענות מיד עם תום החורף.

אליהו כהן כבר שנים רבות איננו איתנו אבל תצלומיו המרהיבים ממשיכים לעטר את קירות חדר האוכל, בניין ההנהלה ומקומות נוספים. את רוב התמונות צילם אליהו במצלמת 'לייקה' משוכללת; רובן בשחור לבן, חלקן עובדו לצבע, כמו זו שעל הקיר הצפון מערבי של חדר האוכל בה נראית קבוצת נערים על גבי עגלה רתומה לטרקטור בדרך עפר העולה מנהריים. בזמנו סיפר לי

מי ומה - סוף

מטע. האם ללכת לפתרון למרות מחירו?
שאלה קשה.

רבות נכתב אודות 'הכבשים של אברמיק'
שראשן נערף למשעי, יש אומרים כפעולות
תגמול על כתובת חרוטה באזור בית הכנסת.
הכבשים כאמור טרם שוקמו, אבל סביבן
פורחות כלניות בשלל צבעים. אם תרצו-
נחמה פורתא. אם בכלניות עסקינן, הרי
שבשנים האחרונות הן הולכות ומתמעטות
בטבע, ומפנות מקומן ליגל הצהובי ובראשו
חרדלי הבר שמכסים שטחים נרחבים. מה
קרה לכלניות באזורנו שכל כך התמעטו? הוא
נושא למחקר מקיף, ומאז שנפטר עזריה
אלון כבר אין את מי לשאול
זה מזכיר במידת מה את היעלמותן
המסתורית של הגחליליות מראשית שנות
השבעים ואילך. טבע מוזר.

שבת שלום!

עלון 1492
עריכה ומי ומה – אבנר רון
שער ועימוד – אירית גל
צילום עלון – אתי רון

סימן ההכר של הדורבנים (לא הלהקה ז"ל
אלא היצורים עצמם) הן אותן מחטים
מפורסמות בצבעי שחור ולבן המשמשים
להם כהגנה מפני טורפים. הדורבנים שהם
חיה מוגנת משולים לחיל ההנדסה של צבא
היונקים: גדר בשבילם היא אתגר והם לא
מתרגשים גם כאשר היא טמונה בעומק חצי
מטר תחת האדמה. הם חופרים בעזרת
רגליהם הקדמיות לעומקים של עשרות
סנטימטרים, עד שמוצאים את נקודת
התורפה של הגדר ומשתחלים תחתיה פנימה.
הנזק מלהקת דורבנים החודרת למטע מנגו
לילה אחר לילה, הוא כמעט בלתי הפיך:
בעזרת שיניהם החדות הם מבתרים בקלות
את קליפת העץ (ראה תמונה ממטע אשדות
בדושן השבוע) לעומק של כמה מילמטרים
ובכך מנתקים את צינורות הולכת המזון
מהשורשים, פעולה אלימה שעלולה להביא
לתמותה של העץ ביסורים קשים. אם לא די
בכך, הדורבנים סוללים את הדרך (חיל
ההנדסה) לשלל חיות כמו תנים, חזירי בר,
צבאים ושאר חומסים שלכל אחד מהם
התמחות בסוג אחר של נזק. הפתרון של
מלכות אינו יעיל במיוחד, ומה שממליצים
לעשות הוא להעמיק את שמלת הגדר עד
עומק שמונים ס"מ!! שלדעת מומחים
(עמיצור) איננו פציה גם עבור דורבנים,
פעולה יקרה מאד, אבל כזו שעשויה להציל